

ਦਿਲਚਸਪ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਭਰਪੂਰ ਸਮੱਗਰੀ ਲਈ

ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ

'Mehak Watan Di Live' • ਲਾਈਵ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ: ਭਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ * ਉੱਪ-ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ (ਆਨਰੇਰੀ): ਭਾਗਵੰਤੀ ਪੁਰਬਾ

Regd No. PUNPUN 04016 * Help Line: 9988-92-9988 * E-mail: mehakwattandi@rediffmail.com * www.mehakwatandilive.com

'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਬਿਓਰੋ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਦੀ ਸਮੁੱਚੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ ਨੂੰ

ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ

ਦੇ ਅਵਤਾਰ ਪੁਰਬ ਦੀਆਂ ਕੋਟਿ-ਕੋਟਿ ਮੁਬਾਰਕਾਂ ਹੋਵਨ ਜੀ!

'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਬਿਓਰੋ ਵੱਲੋਂ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ 'ਲੋਹੜੀ'

ਅਤੇ 'ਮਾਘੀ' ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਮੁਬਾਰਕਾਂ ਹੋਵਨ ਜੀ।

www.mehakwatandilive.com

ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਦੀ ਸਮੁੰਹ ਸੰਗਤ ਜੀ ਨੂੰ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ

ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ

**ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਅਵਤਾਰ ਪੁਰਬ ਦੀਆਂ
ਕੋਟਿ-ਕੋਟਿ ਮੁਬਾਰਕਾਂ ਹੋਵਨ ਜੀ!**

ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਾਲਸਾ

ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ : ਗੁ. ਸਾਹਿਬ ਦੁੱਖ ਭੰਜਨਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਖੁਖਰਾਣਾ

ਸੀਨੀ. ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸੰਤ ਸਮਾਜ

ਮੈਂਬਰ ਖਾਲਸਾ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ

ਮੋ. 98153-11318, 77107-11318

ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਦੀ ਸਮੁੰਹ ਸੰਗਤ ਜੀ ਨੂੰ

ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਅਵਤਾਰ ਪੁਰਬ ਦੀਆਂ ਕੋਟਿ-ਕੋਟਿ ਮੁਬਾਰਕਾਂ ਹੋਵਨ ਜੀ!

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ (ਨਾਨਕਸਰ ਠਾਠ ਮੰਡੀਰਾਂ)

ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ:

ਬਾਬਾ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮੰਡੀਰਾਂ ਵਾਲੇ

ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕ:

ਭਾਈ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ 'ਡੋਨੀ'

Mob.: 99149-01113, 98036-00023

ਸੰਪਾਦਕ ਦੀ ਕਲਮ 'ਚੋਂ...
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ - ਭਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ
ਸਿਆਸੀ ਅਖਾੜਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਘਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ

'ਮੈਂ ਠੀਕ ਠਾਕ ਦਿੱਲੀ ਵਾਪਸ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ' ਵਰਗੇ ਸ਼ਬਦ ਮੋਦੀ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ੋਭਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਨੇੜੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਅੰਡੀ ਚੋਟੀ ਦਾ ਜੋਰ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਸੀਟ ਤੇ 2 ਤੋਂ 4 ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦਾ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਸਮਝ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਢੁੱਧ ਧੋੜਾ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨੂੰ ਚੋਰ ਸਾਬਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਚਰੀ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚਿਕਨੀਆਂ ਚੌਪੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਟਿਕਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲਿੰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੱਲ ਕੀ ਸਿਆਸੀ ਅਖਾੜਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਘਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਸ ਵਕਤ ਹਰ ਪਾਰਟੀ ਹਰੇਕ ਸੀਟ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਹੀ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਦ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੇ ਪੱਲੇ ਕੰਧ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂਹੀ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਦੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਲਾਹਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਮਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਨੋਸ਼ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਦੁਹਾਈ ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਠੱਪ ਹੋਏ ਇਜ਼ਨੈਸ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਅੱਤਾਂ ਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ, ਗੈਸ ਤੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ, ਸਿਆਸੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹਨਤਾਂ ਪਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਦੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਕੇ ਮੰਗੇ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਯੋਜਨਾ ਸਿਖਰਾਂ ਤੇ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸੁਝਾਵਨ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਵਿਰੋਧ ਕਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਹੋਏ ਅੰਦੋਲਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਜੋਸ਼ ਭਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਿਆਸੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੁਭ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਅਗਾਊ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨੋਕਰਾਂ (ਸਾਡੇ ਚੁਠੇ ਲੀਗਰਾਂ) ਨੂੰ ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀਦਾ ਹੈ ਸਿਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠਾਈਦਾ।

ਪਰ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੋਟਰ ਡਾਵਾਂਡੇਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਕਿਸ ਲੀਡਰ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਰਨ। ਕਿਹੜੀ ਅਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੋਚਾਂ ਤੇ ਖਰੀ ਉਤਰੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਹਰੇਕ ਸਿਆਸੀ ਨੇਤਾ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੇ ਕੱਚੇ ਚਿੱਠੇ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖ ਕੇ ਲਾਹਾ ਖੱਟਣ ਦੇ ਚੱਕਰਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਿਆਸੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਫਲੈਕਸ ਲਗਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੀ ਜਰੂਰਤ ਪੈ ਗਈ? ਜੇਕਰ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁੱਝ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਹੋਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹੋਂ ਆਪ ਮੀਆਂ ਮਿੱਠੂ ਖਣਣ ਦੀ ਕੀ ਜਰੂਰਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਟੇਟ ਦੇ, ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਜਾਂ ਲੋਕ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਕੁੱਝ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛ ਹੀ ਉਸਦਾ ਮੁੱਲ ਤਾਰਨਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਦੇ ਵੋਟਰ ਸਿਆਸੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਫੁੱਝ ਚਾਲਾਂ ਸਮਝ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਫਲੈਕਸ ਬੋਰਡ ਲਗਾਕੇ, ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਕੇ ਜਾਂ ਕਈ-ਕਈ ਕਰੋੜ ਖਰਚ ਕੇ ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਰੈਲੀਆਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੁਣ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਭਰਮਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹੁਣ ਸ਼ੋਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ। ਅੱਜ ਦੇ ਵੋਟਰ ਵਿਕਾਸ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਰੈਲੀਆਂ, ਮੁਜ਼ਾਹਰਿਆਂ, ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਨਾਲ ਹੁਣ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਨਹੀਂ ਬਦਲੇਗੀ।

ਵਿਰੋਧਪੁਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਰੈਲੀ ਦਾ ਫਲਾਪ ਹੋਣਾ ਸਿਆਸੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਵੱਜੀ ਬਹੁੱਤ ਵੱਡੀ ਚਪੇੜ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਨਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਰੈਲੀ ਵਾਲੀ ਜਗਾ ਤੇ ਨਾ ਪਹੁੰਚਣਾ ਸਿਆਸੀ ਖੇਡ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਪੰਡਾਲ ਵਿੱਚ ਪਈਆਂ ਵੀ, ਆਈ.ਪੀ. ਕੁਰਸੀਆਂ ਵੀ ਖਾਲੀ ਰਿਹਾਈਆਂ, ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਝਲਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਨਹੀਂ ਭੁਲੇ ਕੇ ਦਿੱਲੀ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਤਕਰੀਬਨ 700 ਭੈਣ-ਭਰਾ ਗਵਾਏ ਹਨ। ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਹ ਤਹਿ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਰੈਲੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਓਹੀ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਓਹੀ ਕਿਸਾਨ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਅੱਤਵਾਦੀ, ਵੱਖਵਾਦੀ, ਅੰਦੋਲਨਸ਼ੀਲੀ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਸੰਬਰਸ਼ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਹੱਥਕੰਡੇ ਨਹੀਂ ਵਰਤੇ ਗਏ। ਪਾਬਰ ਰਾਏ, ਬੈਰੀਕੇਟ ਲਾਏ, ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਸੁਭਾਰਾਂ ਛੱਡੀਆਂ, ਸੜਕਾਂ ਪਟੀਆਂ ਅਤੇ ਕਿੱਲ ਗੱਡੇ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਣਖੀ ਯੋਧਿਆਂ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਸੰਬਰਸ਼ ਕਰਕੇ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਅੱਜ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮੋਦੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੋਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਸੀ। ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਬਿਗੁਲ ਪਹਿਲਾ ਹੀ ਵਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜੇਕਰ ਮੋਦੀ ਸਾਹਿਬ ਵਾਕਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਦੇਣ ਲਈ ਆਏ ਸੀ ਤਾਂ ਚਾਹੇ ਕੁਰਸੀਆਂ ਖਾਲੀ ਹੀ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਓਸ ਥਾਂ ਭਾਵ ਰੈਲੀ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਜਰੂਰ ਜਾਂਦੇ, ਜੇ ਵੀ ਸੀ ਇਕੱਠ ਘੱਟ ਸੀ ਜਾਂ ਵੱਧ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁੱਢ ਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ, ਓਥੇ ਜਾ ਕੇ ਚਾਰ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲਦੇ, ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ ਉਸ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸੀ, ਉਦਾਹਰਨ ਸਮਾਹੋਰ ਓਹ ਵੀ ਨਿਭਾਉਂਦੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਮੋਦੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਕੱਢ ਉੱਚਾ ਹੋਣਾ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਨੀਵਾਂ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਵੋਟ ਬੈਂਕ 'ਚ ਵਾਧਾ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਪਰ ਮੋਦੀ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ 'ਚੰਨੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਿਓ ਕਿ ਮੈਂ ਠੀਕ ਠਾਕ ਦਿੱਲੀ ਵਾਪਸ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ' ਵਰਗੇ ਸ਼ਬਦ ਮੋਦੀ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ੋਭਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਸਿਆਸਤ ਝਲਕਦੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੂਹਰੇ ਆਪਣਾ ਸੋਚ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਨਾ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ ਜੇਕਰ ਲੋਕ ਮੋਦੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਘੋਰ ਕੇ ਨਾਅਰੇ-ਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਤਾਂ ਵੀ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਗੁਣਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਜਿਕਰਯੋਗ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਘੋਰਿਆ, ਮੋਦੀ ਨੇ ਆਪ ਸੜਕੀ ਰੂਟ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਕੋਲ ਉਸ ਨੂੰ 10 ਮਿੰਟ ਰੁਕਣਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਕਦੇ ਘਰ ਆਏ ਮਹਿਮਾਣ ਤੇ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਪਰਾਉਣ-ਚਾਰੀ ਕਦੇ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ। ਪਰ ਮੋਦੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਅਜੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਦਿਲ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤ ਸਕਿਆ ਹੈ।

International
ਦਿਲਚਸਪ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਭਰਪੂਰ ਸਮੱਗਰੀ ਲਈ
ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ
'Mehak Watan Di Live' ਲਾਈਵ

Title Regd. No. PUNPUN 04016 Year 05 Edition 10 Issue Date: 09-Jan.-2022

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਭਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ
ਆਨਚੇਰੀ ਉੱਪ-ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਭਾਗਵੰਤੀ ਪੁਰਬਾ
ਸੰਪਾਦਕ : ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਤਾਰੇਵਾਲਾ
ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਪਾਦਕ : ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਧੰਮੂ
ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਪਾਦਕ : ਜਸਵੀਰ ਪੁੜੈਣ
ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ : ਇਕਬਾਲ ਖੋਸਾ
ਮੁੱਖ ਸਲਾਹਕਾਰ : ਬਾਬਾ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਲੋਹਾਰਾ
ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ : ਐਡਵੋਕੇਟ ਨਸੀਬ ਬਾਵਾ
ਸਾਹਿਤਕ ਸਲਾਹਕਾਰ : ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਬੌਡੇ

ਆਪਣੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰੋ!
'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਬਿਓਰੋ ਰਾਹੀਂ...
ਆਪਣੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦਾ 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਵੈਬ ਟੀ.ਵੀ. ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਕਰਵਾਓ !
...ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ, ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ ਵੈਬ ਟੀ.ਵੀ., ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਆਨਲਾਈਨ ਅਖਬਾਰ ਅਤੇ ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਸੈੱਲ ਰਾਹੀਂ ਸਭ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰੋ।
'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਆਨਲਾਈਨ ਅਖਬਾਰ, ਵੈਬ ਟੀ.ਵੀ. ਅਤੇ ਮਾਸਿਕ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਥੋੜੇ ਖਰਚ ਤੇ ਆਪਣੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਕੇ ਜਿਆਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ ਜੀ।

Web
ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ TV
'Mehak Watan Di Live' ਲਾਈਵ
ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਾ ਫੁੱਲ ਪੇਕੇਜ ਲੈਣ ਲਈ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ!

ਪੱਤਰਕਾਰ ਬਣਨ ਲਈ ਅਤੇ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:
Help Line: 9988 92 9988
www.mehakwatanlive.com

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੋਟ : 1. 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਛਪਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਅਤੇ ਸਥਾਨ ਵਰਜ਼ੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਜਿਉਂਦੇ ਜਾਂ ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਣ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਸਾਰੀ ਹੀ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਦਾਰਾ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਪੱਖੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। 2. 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬੀ ਪੇਪਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। 3. ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਪਰ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਪਤਾ ਅਗੋਰਜ਼ੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ। 4. ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਚੰਦਾ 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ' ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਮੋਗਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਭੁਗਤਾਉਣ ਯੋਗ ਹੋਵੇ। 5. ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਮੋਟਰ ਬਾਰੇ ਅਦਾਰਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। 6. 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ' ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਝਗੜੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਿਰਫ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਮੋਗਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 7. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਪੇਪਰ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਮੋਟਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਪੇਪਰ ਛਪਣ ਤੋਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਰਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। 8. ਸੰਪਾਦਕ ਦਾ ਲੇਖਕ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਲੇਖਕਾਂ ਪੁੜੀ 1. 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਲਈ ਰਚਨਾਵਾਂ ਭੇਜਣ ਸਮੇਂ ਲੇਖਕਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਤਸਦੀਕ ਕਰਕੇ ਭੇਜਣ ਕਿ ਇਹ ਰਚਨਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੌਲਿਕ ਰਚਨਾ ਹੈ। 2. ਰਚਨਾਵਾਂ ਭੇਜਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਜ਼ਰੂਰ ਰੱਖ ਲਵੋ, ਰਚਨਾ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਨਾ ਛਪਣਯੋਗ ਰਚਨਾ ਉਸ ਸੂਤ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਗਰ ਟਿਕਟ ਲੱਗਾ ਅਭਰੋਸ ਕੀਤਾ ਲਿਫਟਾ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। 3. ਰਚਨਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਸਾਫ ਸਾਫ ਕਰਕੇ ਲਿਖੀਆਂ ਜਾਣ ਜਾਂ ਟਾਈਪ ਕਰਕੇ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣ ਜਾਂ ਏਮੀਲ ਅਭਰੋਸ 'ਤੇ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣ। 4. ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਟਾਈਟਲ ਡਿਜ਼ਾਇਨਿੰਗ : **WP&S**
ਮੈਗਜ਼ੀਨ, ਕਿਤਾਬਾਂ, ਪੋਸਟਰ, ਕੈਲੰਡਰ, ਸਕੂਲਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।
ਮੋ. 98153-78692

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੋਟ
'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਪੇਪਰ ਸਬੰਧੀ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ
Help Line: (+91) 9988-92-9988 ਤੇ
ਸਿਰਫ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਤੱਕ
ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਅਸੀਂ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੇ ਕੀ ਲੱਗਦੇ ਹਾਂ ?

ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ 'ਬੌਝ'

ਹਰ ਸਾਲ ਤੇਰਾ ਅਪੁੱਲ ਨੂੰ ਵਿਸਾਖੀ ਆਉਂਦੀ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਸ਼ੋਰਗੁਲ ਵਿਚ ਦਮ ਤੋੜ ਕੇ ਲੰਘ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਇਹ ਸਿਰ ਜੋੜ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਮੰਥਨ ਕਰਨ ਦਾ ਦਿਨ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮੌਜ ਮੇਲੇ ਦਾ। ਇਹ ਉਹ ਦਿਨ ਹੈ ਜਿਸ ਦਿਨ ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਾਹਸਤਰੀਣ ਹੋਈ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਅੰਦਰ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਜਬਰ ਖਿਲਾਫ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਲਹਿਰ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਬਾਕੀ ਸਮਾਜਾਂ ਨੇ ਜਾਗਰੂਕੀ, ਜਾਗੀਰਦਾਰ ਗਲਬੇ 'ਚੋਂ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਕੱਢ ਕੇ ਆਰਥਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਸਮਾਜ ਸਿਰਜ ਕੇ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤਾ। ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਕਾਮਰੇਡ ਮਦੀ ਦੀ ਜੋਧ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜਦ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਵੀ ਉਸ ਤੋਂ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਸੰਗਰਾਮ ਤੋਂ ਕੇ ਦਮ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪਿਛਲਪੁਰੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਬਹੁਤ ਪਿੱਛੇ ਹੋਣ ਕੇ ਤੋਹਮਤਬਾਜੀ ਦੇ ਚਿੱਕੜ ਵਿਚ ਜਾ ਡਿੱਗੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਹਮਤਬਾਜੀ ਦੇ ਚਿੱਕੜ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਉਤਸਵਾਂ ਤੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪੁਰਬਾਂ ਤੇ ਦੋਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਇਸ ਲਈ ਸਾਜਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿਹੰਗਾਂ ਦੇ ਟੋਲੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਤੋਂ ਚਲ ਕੇ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਅਨੰਦਪੁਰ ਦਾ ਇਕ ਨਾਟਕੀ ਮੰਚਨ ਕਰਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਸਾਜੇ ਸਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਦੇ ਗੁਰੂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੀ ਚਿਣਟਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਗਲਾਂ ਦੀ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਫੌਜ ਦੇ ਪੈਰ ਉਖੜ ਗਏ ਸਨ। ਕੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਤੇ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਛੇਤੀ ਜੰਗਮੂ ਮੁਹਿੰਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਪਰਮ ਮਨੁੱਖ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਜੋ ਆਰਥਿਕ ਸਮਾਜਿਕ ਨਾ-ਬਰਾਬਰੀ ਖਿਲਾਫ ਜੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕੇ। ਅਜਿਹਾ ਸੁਰਮਾ ਉਠ ਸਕੇ ਜੋ ਜਾਗੀਰਦਾਰੀ ਨੂੰ ਭੰਨ ਕੇ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਵਾਂਗ ਕਿਰਤੀ ਵਰਗ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡ ਕੇ ਦੇ ਸਕੇ। ਇਹ 17ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅੱਧ ਤੇ ਅਠਾਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਰਕਿਆਂ ਦਾ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ।

ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀ ਮਰਾਂ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਪਤਾ ਸਮੇਂ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ ਤੇ ਮਾਈ ਭਾਗ ਜਿਹੀਆਂ ਵੀਰਾਣਾਂ ਦੀ ਬਦੇਲਤ ਖਿਦਰਾਣੇ ਦੀ ਵਾਝ ਤੇ ਝੁੱਸੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਮੇਲ ਕਰਵਾ ਕੇ ਬੇਦਾਵਾ ਪੜਵਾ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਅਧਾਰਸ਼ਿਲਾ ਰੱਖੀ। ਇਤਿਹਾਸ ਨੇ ਵਿਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਦ ਬਾਬਾ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਤੇ ਵਿਨੋਦ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ ਦਾ ਗੁਰਦਾਸ ਜੰਗਲ ਦੇ ਘੇਰੇ 'ਚੋਂ ਸਾਥ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਤਾਂ... ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਸਰਹਿੰਦੀ ਦੇ ਖੋਜ ਲੇਖ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹਨਾਂ ਮੁਗਲਾਂ ਦੀ ਚਾਕਰੀ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਖੋਤ ਵਿਚ ਨਾ-ਸੁਕਰਿਆਂ ਦੀ ਕਾਂਗਿਆਰੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਅੱਜ 316ਵੀਂ ਵੈਸਾਖੀ ਤੇ ਤਾਂ ਇੰਜ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਕੋਈ ਬੂਟਾ ਕੋਈ ਗੁਟਾ ਰਹਿਆ ਰਹਿੰਦ ਕਿ ਵਾਂਗ ਕੋਈ ਹੋਵੇਗਾ ਗੁਟਾ ਦਾ ਸਿੰਘ ਜੋ ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ ਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਬੋਝਸੀ ਦੀਆਂ ਕਚੀਚੀਆਂ ਲੈਂਦਾ ਆਪਣਾ ਆਪ ਖਪਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ।

ਕੀ ਕਦੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਆਪਣਾ ਖੂਨ ਦੇ ਕੇ ਸਿਰਜੀ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਮੀਡੀਏ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਏ ਰਾਹੀਂ ਕਿਵੇਂ ਪੱਥ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਤੇ ਨਿਹੰਗ ਹਵਾ 'ਚ ਤਲਵਾਰਾਂ ਲਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਚੱਕਰ ਘੁਮਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਨਗਾਰੇ ਦੀ ਤੋਹੀਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਕਿਸ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜੰਗ ਛੇੜਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਜਾਂ ਕੋਈ ਸੱਤ-ਅੱਠ ਸੌ ਮੀਟਰ ਦੀ ਪੰਗ ਬੰਨ੍ਹੀ ਖੜ੍ਹੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੱਖ (ਨਿਹੰਗ) ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦਿਖਾ ਕੇ ਮੌਜੂਦ ਉਡਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸੱਤ ਸੌ ਮੀਟਰ ਦੀਆਂ ਦਸਤਾਰਾਂ ਸਾਜ ਕੇ

ਮੁਗਲਾਂ ਖਿਲਾਫ ਲੜਾਈ ਦਿੱਤੀ ਸੀ? ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਘੋੜ ਸਵਾਰੀ, ਤੀਰਅੰਦਾਜ਼ੀ ਤੇ ਬਰਛੇ-ਨੌਜੇ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਿੰਘ ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹਾਥੀ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੇ ਬੰਨੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਕਵਚ ਨੂੰ ਵਿੰਨ ਕੇ ਹਾਥੀ ਨੂੰ ਪਿਛਲ ਪੁਰੀ ਮੁੜਨ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕੀ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਅੱਜ ਨੌਤੀ ਸੌ ਪੁਚਾਰਕਾਂ ਕੋਲ, ਕੀਰਤਨੀਆਂ ਜੀਥਿਆਂ ਕੋਲ ਜਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵੇਚ ਕੇ ਖਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲ ਹੈ? ਇਹ ਦੇਖ ਹਰ ਚੇਤੰਨ ਜਿਹਨ 'ਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਕੀ ਲੱਗਦੇ ਹਾਂ?

ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕੇ ਜਦ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਆਪਣੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਕੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਤੇ ਉਝਾਂ ਲਾਈਆਂ ਤੇ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਨਾਮੀਆਂ ਤੇ ਪਰਦਾ ਪਿਆ ਰਹੇ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਜਦ 1699 ਵਿਚ ਜਦ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਲਈ ਸਿਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਪੰਡਾਲ ਵਿਚ ਹਾਹਾਕਾਰ ਮੱਚ ਗਈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੱਢਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਗਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਕਈ ਸਿੰਘ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲੈ ਕੇ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰ ਕੌਰ ਕੋਲ ਵੀ ਗਏ। ਮਾਤਾ ਗੁਜਰ ਕੌਰ ਨੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੂੰ ਹਿੰਦ ਦੀ ਚਾਦਰ ਬਣਾ ਕੇ ਸ਼ਹਾਦਤ ਲਈ ਤੋਰਿਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਚੱਪਾ ਚੱਪਾ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਭਰੇ ਜੀਵਨ 'ਚੋਂ ਲੰਘ ਤਜ਼ਰਬੇ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਹਿੰਸਾ ਵਿਚ ਇਸ ਮੰਗ ਪਿੱਛੇ ਵੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਲੋਕਾਈ ਲਈ ਕੋਈ ਮਨੋਰਥ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਉਸਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜੇਗਾ।

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹੋਈ। ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਮਹੀਨਿਆਂਬੱਧੀ ਘੇਰਾ ਪਿਆ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਿਆਰੇ ਸਿੰਘ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਤੇ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਹਕੂਮਤ ਨਾਲ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਗਏ। ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਛੋੜਾ ਪੈ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਮਾਛੀਵਾੜੇ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ 'ਮੇਰਾ ਮੁਖ਼' ਮੈਂ ਕਿਛੁ ਨਾਹਿ ਜੋ ਕਿਛੁ ਹੈ ਸੋ, ਤੇਰਾ ਤੇਰਾ ਤੁਝ ਕੇ ਸੌਖ ਕੇ ਕਿਹਾ ਲਾਗੇ ਮੇਰਾ।' ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਕਰਕੇ ਸਹਿਜ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਦਾਦੀ ਜੀ (ਮਾਤਾ ਗੁੱਜਰ ਕੌਰ ਨਾਲ) ਗੰਗੂ ਦੇ ਘਰ ਆ ਗਏ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬਦਨੀਤੀ ਕਾਰਨ ਸਰਹੰਦ ਦੀਆਂ ਨੀਹਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਆਹੂਤੀ ਦੇ ਗਏ। ਮਾਛੀਵਾੜੇ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ 'ਚੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ, ਰਾਏਕੋਟ, ਖਾਖੜਪੁਰਾ, ਮਧੋਕੇ, ਦੀਨਾ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਖਿਦਰਾਣੇ ਦੀ ਤਾਬ ਤੱਕ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਤਹਿ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਾਂਦੇੜ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲ ਚਲੇ ਗਏ।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮ ਸੰਗਰਾਮੀ ਬਣਨ ਦੀ ਥਾਂ ਹਕੂਮਤੀ ਜਬਰ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਜਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਮਿੱਠਾ ਮਹਿਰਾ ਨੂੰ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਠੰਡੇ ਬੁਰਜ ਵਿਚ ਨਿੱਘਾ ਦੁੱਧ ਪਿਲਾਉਣ ਬਦਲੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਘੁਲਾੜੀ ਵਿਚੋਂ ਦੀ ਲੰਘਦੇ ਗੰਨੇ ਵਾਂਗ ਨਪੀੜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਜੋ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਭਾ ਹੈ ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਦਰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਕਈਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸੋਚ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਂਵਦੇ ਪੁੱਤਰ ਤਾਂ ਹਕੂਮਤ ਹੱਥੋਂ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਵਾ ਲਏ ਹਨ ਕਿਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਣ ਬਦਲੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨਾ ਮਾਰੇ ਜਾਣ। ਦਿਲ ਤੋਂ ਘੋਰ ਕੇ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਦੱਸ ਕਿ

ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕੀ ਲੱਗਦੇ ਹਾਂ? ਜੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਕਣ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੱਤੀ ਵਾਅ ਨਾ ਲੱਗਣ ਦਿੰਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਵਾਂਗ ਸਾਥ ਲੈਂਦੇ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਹੰਦ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਨਵੇਂ ਸਿੰਘ ਸਰਮੇ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਲਈ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਨਾ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ। ਜ਼ਰਾ ਸੋਚੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫ਼ਰਤ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਵੇਲਾਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਗਲਤ ਤੋਹਮਤ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਤੇਲ ਵਿਚ ਥਾਂਗ ਲਿਥੇੜ ਕੇ ਤਿਲਾਂ ਤੋਂ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਐਨੀਆਂ ਕਸਮਾਂ ਖਾਣ ਤਾਂ ਵੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਕਰੋ। ਇਹ ਇਕ ਆਪ੍ਰ ਘੜੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਰਾਗੀ ਢਾਡੀ ਗਾ ਕੇ ਜਿਥੇ ਪੈਸਾ ਕਮਾ ਰਹੇ ਹਨ ਉਥੇ ਸਾਡੀ ਜਹਿਨੀਅਤ ਵਿਚ ਨਫ਼ਰਤ ਵੀ ਭਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਿਥੀਏ ਵਰਗੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰਾਂ ਤੇ ਰਾਮ ਰਾਇ ਵਰਗਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵੱਲ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੋ ਤੇ ਦੇਖੋ ਕਿ ਕੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੀ ਖਬਰ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨੂਰੇ ਮਾਹੀ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜੇ ਪੀਰ ਬੱਧੂ ਸ਼ਾਹ, ਗਨੀ ਖਾਂ ਤੇ ਨਬੀ ਖਾਂ ਵਰਗੇ ਸਾਥੀ ਜਿੰਨਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਵਰਗੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਕੋਲ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜਬਰ ਜ਼ੁਲਮ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿੱਢੀ ਲੜਾਈ ਕਿੰਨੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪੈ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫ਼ਰਤ ਜ਼ਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਤਾਂ ਸਭੇ ਸਾਂਝੇਵਾਲ ਸਦਾਇ ਕੋਈ ਨਾ ਦਿਸੇ ਬਾਹਰਾ ਜੀਓ। ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਝੰਡਾ ਨਹੀਂ ਵਾੜਿਆ ਨਾ ਕਿਸੇ ਮਸਜਿਦ ਦੀ ਤੋਹਾਨ ਕੀਤੀ। ਤੇ ਸਾਰੇ 1947 ਦੇ ਸਿੱਖ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਵਰਗਿਆਂ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਝੰਡਾ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਪਾੜ ਕੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਤਾਰੇ ਦਿਖਾਏ ਕਿ ਲੱਖਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਹੋਇਆ।

ਇਕ ਪਾਸੇ ਜਦ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਮੁਗਲ ਫੌਜ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਮਦਰਦ ਸਾਥੀ ਜੋ ਚੌਧਰੀ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਸੁਲਾਇਆ ਤੇ ਮੁਗਲ ਫੌਜ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਕਮਰੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਕਰਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਇਸ ਕਮਰੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਨਾ ਲਈ ਜਾਵੇ ਇਸ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਧੀ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਖਾਵੇਦ ਆਰਾਮ ਭੁਭਮਾ ਰਹੇ ਹਨ।" ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚੋਂ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਖ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਜਿਸਨੂੰ ਕਿ

ਇਸ ਚੌਧਰੀ ਵਰਗਾ ਨਾਮਣਾ ਪੱਟਣ ਦਾ ਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ। ਦਰਅਸਲ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਸਾਥੀ ਸ਼ੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਹਨ। ਨਾ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਹਨ ਜੋ ਮੌਟੀ ਅਫੀਮ ਖਾਂਦੇ ਸਨ, ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਂਦੇ ਸਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਘੋੜਿਆਂ ਤੇ ਖਰ ਖਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਤੋਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਬੇਟੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਉਮਰ ਭੋਗ ਕੇ ਆਪਣੇ ਹਰਮ ਵਿਚ ਲੈ ਆਉਂਦੇ ਸਨ ਤੇ ਉਸਦੀ ਫੌਜ ਜਿਸਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਫੌਜ ਨਹੀਂ ਅਕਬਰ ਵਰਗੀ ਫੌਜ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸਨੇ ਜੈ ਮੱਲ ਤੇ ਵੀਤਾ ਚੰਦ ਤੋਂ ਧੀ ਦਾ ਡੋਲਾ ਮੰਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਫੌਜ ਨੇ 13 ਸਾਲ ਦੀ ਬਾਲੜੀ ਨੂੰ ਜਬਰੀ ਲਿਜਾਣ ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਤੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਦੋਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸਮਾਨਤਾ ਹੈ। ਦਿਲ ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਸੋਚੋ ਕਿ ਅਕਬਰ ਦੀ ਫੌਜ ਦੀ ਕਰਤੂਤ ਵਿਚ ਤੇ ਸ਼ੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖਾਲਸਾ ਫੌਜ ਦੀ ਕਰਤੂਤ ਵਿਚ ਕੀ ਫ਼ਰਕ ਰਹਿ ਗਿਆ? ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਉਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸੱਚਾ ਸਿੱਖ ਪਰਾਈ ਔਰਤ ਜਾਂ ਬੱਚੀ ਤੇ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮੁਗਲ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ ਮੁਗਲ ਕਰਵਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਪੱਕੇ ਨਾਲ ਠੋਸ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਇਹ ਪੱਜੀਆਂ ਕਿਉਂ ਉਡੀਆਂ?

ਜਦ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸਮਾਂ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅੰਗੀਠਾ ਨਾ ਫਰੋਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਜਦ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅੰਗੀਠਾ ਫਰੋਲਿਆ ਗਿਆ। ਕੀ ਕਦੇ ਅਸੀਂ ਸਿਰ ਜੋੜ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਚਿੰਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਵੀ ਵਿਸਾਖੀ ਨਾਲ ਜੁੜਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਜਨਰਲ ਡਾਇਰ ਨੇ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਕੀਤਾ। ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਰੱਤ ਰੰਗੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਕਸਮ ਖਾਧੀ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲਵਾਂਗਾ। ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਬਾਲ ਅਵਸਥਾ 13-17 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਆ ਕੇ ਅੱਖਾਂ 'ਚ ਹਕੂਮਤ ਪ੍ਰਤੀ ਬਗਾਵਤ ਦੀ ਚਿਣਟਾ ਭਰੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਧਮ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਗੁਰੂ, ਸੁਖਦੇਵ, ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਨਹੀਂ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਬਲਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਅਵਾਮ ਦੇ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹਨ।

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਲੰਘ ਚੁੱਕੇ ਜਾਂ ਵਰਤਮਾਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਿਥੇ 2004 ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਚਾਰ ਸੌ ਸਾਲਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। 1999 ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ 300 ਸਾਲਾਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮਨਾਈ ਗਈ ਪਰ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਮਨਾਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਕੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਬਾਣੀ ਜਾਂ ਸਿੱਖੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਵੇਚਣ ਲਈ ਬਖਸ਼ੇ ਸਨ? ਅੱਜ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਟਕਾ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ੇਰੇਆਮ ਤਜਾਰਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਭੋਟਾ ਲਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਥਮ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੋਲਕਾਂ ਆਵਰੀਆਂ ਅਪਣੀਆਂ ਹਨ। ਅਰਥਾਂ

ਖਰਬਾਂ ਦਾ ਗੋਲਕ ਬਜਟ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਤਾਂ ਗੋਲਕ ਨੂੰ ਗਰੀਬਾਂ ਦਾ ਮੂੰਹ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਗਰੀਬ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਗਰਾਹੀ ਕੱਢ ਕੇ ਗੋਲਕਾਂ 'ਚ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਦਿਵਸਾਂ ਤੇ ਰੋਹੜੀਆਂ ਤੇ ਮਰੂੰਡਾ, ਗੱਚਕ, ਕਿੰਨੂ, ਮੂੰਗਫਲੀ, ਆਗਰੇ ਦਾ ਪੇਨਾ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਕੋਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਗੁਬਾਰੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਗਰੀਬ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਫੁੱਟ ਥਾਂ ਇਕ ਦੋ ਦਿਨ ਲਈ ਵੇਚ ਕੇ ਪੈਸੇ ਬਟੋਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਖੁਦ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਈਆਂ ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਤੇਲ ਵਿਚ ਫੂਕ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕੋਈ ਦੱਸੋ ਤਾਂ ਸਹੀ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਸਿਧਾਂਤ ਅਮਲ 'ਚ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਂ ਡਰਾਮੇਬਾਜ਼ੀ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਉਹ ਵੀ ਗੁਰੂ ਸਿਧਾਂਤ ਨਾਲ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ 'ਬਲਿਹਾਰੀ ਕੁਦਰਤ ਵਸਿਆ' ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਤੇ ਫੁੱਲ ਬੂਟਿਆਂ ਦੀ ਉਸਤਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਉਹ ਤੋੜ ਕੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਗਜ਼ਰੇ ਬਣਾ ਕੇ ਜਾਂ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਰਖਾ ਕਰਕੇ ਪੂੜ ਮਿੱਟੀ 'ਚ ਰੋਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੁਰਪੁਰਬਾਂ ਤੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦਾ ਸੁਆਗ ਰਚਾ ਕੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਕੱਢੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨਾਲ ਗੁਣਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਦੱਸੋ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਵਰਗਾ, ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਵਰਗਾ ਗੁਰੂ ਦਾ ਪਿਆਰਾ ਹੈ? ਜੇ

ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਦੀਵਾਲੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਮ, ਰਾਵਣ ਤੇ ਸੀਤਾ, ਲਛਮਣ, ਭਰਤ ਦੇ ਸੁਆਗ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਵਾਂਗ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਹੈ।
ਅਜੋਕੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦੀਆਂ ਗਾਲਾਂ ਵੀ ਕੱਢਦੇ ਹਨ। ਝੂਠ ਵੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ, ਬੇਈਮਾਨੀ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਡਰਾਈਫਰਟਾਂ ਵਰਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭੁੱਕੀ ਅਫੀਮ ਵਰਗਾ ਨਸ਼ਾ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਸ਼ਰਾਬ ਵੀ ਪੀਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਪੰਥਕ ਦਾਸਾਂ ਦੀਆਂ ਪੂਛਾਂ ਵੀ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪੌਣੇ ਦੋ ਕਰੋੜ ਅਬਾਦੀ 'ਚੋਂ ਸਿਰਫ 3-4% ਹੀ ਉੱਚ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੋ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਭੱਜ ਰਹੇ ਹਨ। ਚਪੜਾਸੀ ਦੀਆਂ 11 ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ 11 ਹਜ਼ਾਰ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਐਮ.ਏ., ਐਮ.ਫਿਲ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਭੇਰੇ ਦੇ ਸਾਧਾਂ ਦੀਆਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੱਥੇ ਟੇਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹੋਣ, ਕਿਤਾਬਾਂ (ਗਿਆਨ) ਸੜਕਾਂ ਕਿਨਾਰੇ ਰੁਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਸੜਕ ਕਿਨਾਰੇ ਬਣੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੋਕਿਆਂ ਤੇ ਲਾਈਨ ਲੱਗੀ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਹੋ ਗੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕਿਰਤੀ ਦੀ ਕਿਰਤ ਨੂੰ ਵਡਿਆਇਆ ਹੈ ਤੇ ਏਥੇ ਕਿਸੇ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲੈ ਕੇ ਵੇਚੀ ਦਵਾਈ ਕਿਰਤ ਨੂੰ ਖਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਕਿਰਤੀ ਖੁਦਕਸ਼ੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸੇ ਹਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮਰਾਨ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਲੋਕਾਂ ਉੱਪਰ ਹਕੂਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਜੀਦਿਆਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਹਨ। ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਤੇ ਚਿੰਤਕ ਲੋਕ ਇਸ ਭੇਡਚਾਲ ਤੋਂ ਦੂਰ ਖੜ੍ਹੇ ਮੰਥਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਕਲੋਂ ਖੁੰਢਾ ਮਨੁੱਖਾ ਕਦੇ ਨੀਲਿਆਂ ਤੇ ਜੂਨ ਸੁਪਰਨ ਦੀ ਆਸ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਦੇ ਪੰਜੇ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਕੋਈ ਹਾਥੀ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਕੋਈ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੇ ਝੁੰਡ ਤੋਂ ਆਸ ਲਗਾਈ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਵੇ ਆਮ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪੱਲੇ ਤਾਂ ਤਿੰਨ ਕਾਣੇ ਹੀ ਪੈਣੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੇ ਸਰਬਸਦਾਨੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ? ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਵਧਾਈ ਦੇਣ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਵਿਸਾਖੀ ਦੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ ਹੋਣ, ਗੁਰਪੁਰਬ ਦੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ ਹੋਣ, ਦੀਵਾਲੀ ਦੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ ਹੋਣ, ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਦੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ ਹੋਣ। ਏਹੀ ਕੁਝ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੇ ਚਿੱਕੜ ਉਛਾਲੀ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਦਿਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਮੁਕੱਦਸ (ਪਵਿੱਤਰ) ਦਿਨ ਤੇ ਉਸਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨਾ ਕਰਨੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਧੁੰਗ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਤਾਂ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤੇ ਅਜੋਕੀ ਸਰਕਾਰ ਤਾਂ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਬਣੀਆਂ

ਸਮਸ਼ਾਨਘਾਟਾਂ ਵੀ ਇਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਸਗੋਂ ਮਜ਼੍ਹਬੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਸ਼ਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਖਾਤਰ ਕਰੋੜਾਂ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਵੰਡ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਰਖੂ ਨਿਗਾਹ 'ਚ ਗਨੀ ਖਾਂ-ਨਬੀ ਖਾਂ, ਬੁੱਧੂ ਸ਼ਾਹ ਵਰਗੇ ਇਸਲਾਮ ਧਾਰਨੀ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਲਈ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਸਿੰਘ ਸੂਰਮੇ ਸਨ। ਭਾਈ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਰੰਘਰੇਟੇ ਨੂੰ ਤੁਸਾਂ ਗੁਰੂ ਕੇ ਬੇਟੇ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਜਦ ਕਿ ਹੁਕਮਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਮਦਾਸੀਏ ਸਿੱਖ, ਮਜ਼੍ਹਬੀ ਸਿੱਖ, ਬੋਰੀਏ ਸਿੱਖ, ਨਾਈ ਸਿੱਖ, ਜੁਲਾਹੇ ਸਿੱਖ, ਤਰਖਾਣ ਸਿੱਖ, ਪਰਜਾਪਤ (ਘੁਮਿਆਰ) ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਜਦਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਕਿਰਤੀ ਮਨੁੱਖ ਹਨ।
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 316 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਘਟਿ ਰੋਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਬੱਜਰ ਕੁਰਹਿਤਾਂ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਕੇ, ਹਲਾਤ ਦੇਖ ਕੇ ਇਹ ਲਿਖਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਕੀ ਲਗਦੇ ਹਾਂ? ਦੋਸਤ ਜਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਆਓ ਇਸ ਮੁਕੱਦਸ ਦਿਨ ਅਤੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਗੁਰਪੁਰਬਾਂ ਤੇ ਸਿਰ ਜੋੜ ਕੇ ਮੰਥਨ ਕਰੀਏ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਦਿਹਾੜਿਆਂ 'ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਦੂਸ਼ਣਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੋਟ ਦੌਲਿਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਇਹਿਸ ਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵਿਚ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਪਸਰ ਰਹੀ ਕਾਂਗਿਆਰੀ ਤੋਂ ਬਚਾਈਏ।

Opening Soon in Moga

MEHWADILA

...ਕੌਫੀ ਦਾ ਕੜਕ ਸਵਾਦ

...ਦੇ ਨੀ ਮਾਏ ਲੋਹੜੀ - ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਸੋਢੀ। ਮੋ.94786-58384

ਜੀ ਹਾਂ ਕੜਕੇ ਦੀ ਠੰਡ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਲੋਹੜੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚਾਅ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਬਣਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਆਪਣੇ ਦੇਸੀ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਅਖੀਰਲਾ ਤਿਉਹਾਰ ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਨਵੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਲੈ ਮਾਘੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਨਵੀਂ ਸੁਰੂਆਤ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਲੋਹੜੀ ਪੱਗ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਆਖਰੀ ਰਾਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮਨਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੇਲਜੋਲ ਅਤੇ ਆਚ, ਗੁਸਾਚ ਰਲ ਮਿਲਕੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਇੱਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਤੇ ਅਗਲਾ ਦਿਨ ਜਾਣੀ 1 ਮਾਘ ਮਾਘੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਰਦ ਰੁੱਤ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ। ਲੋਹੜੀ ਜਿਨਾਦਾਰ ਲੋਕ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਜੰਮਣ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਣ ਤੇ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਘਰ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਗੁੜ, ਮੁੰਗਫਲੀ, ਰਿਉੜੀਆ ਵੰਡਦੇ ਹਨ। ਕੁੜੀਆਂ ਵੀ ਘਰੋਂ ਘਰੀ ਜਾ ਕੇ ਲੋਹੜੀ ਮੰਗਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ

ਦੇ ਨੀ ਮਾਏ ਲੋਹੜੀ ਤੇਰਾ ਪੁੱਤ ਚਰਗਾ ਘੋੜੀ।
ਸਾਨੂੰ ਦੇ ਲੋਹੜੀ ਤੇਰੀ ਜੀਵੇ ਜੋੜੀ।
ਫਿਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਲੋਹੜੀ ਬਾਲ ਕੇ ਤਿਲ ਸੁੱਟਦੇ ਹਨ ਤੇ ਅਕਸਰ ਹੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਈਸਰ ਆ, ਦਲਿਦਰ ਜਾ। ਦੱਲਿਦਰ ਦੀ ਜੜ ਲੁੱਠ ਪਾ। ਅਗਲੀ ਸਵੇਰੇ ਮਾਘੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਲੋਕ ਸਵੇਰੇ ਜਲਦੀ ਉੱਠ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਥਾਂ-ਥਾਂ ਮਾਘੀ ਮੇਲੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਾਘੀ ਮੇਲਾ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਇੱਕੋ ਦਿਨ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਤਾਂ ਕੁੜੀਆਂ, ਮੁੰਡੇ ਇੱਕੋ ਬਰਾਬਰ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੀ ਸਾਨੂੰ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਲੋਹੜੀ ਵੀ ਮਨਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮਾਨ ਹੀ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧੀਆ ਪੁੱਤਰ ਇਕ ਸਮਾਨ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਰਾ ਕਰੋ ਜਹਾਨ
ਦੇਸਤੋ ਧੀਆਂ ਦੀ ਲੋਹੜੀ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਸੁਰੂਆਤ ਆਪ ਪਹਿਲਾ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਹੀ ਕਰੀਏ। ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਉਸਾਰੂ ਬਣਾਈਏ ਤੇ ਨਵੀਂ ਪੀੜੀ ਨੂੰ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਤੇ ਜਾਣੂ ਕਰਾਈਏ। ਇਸ ਨਾਲ ਆਪ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਜਿਹੇ ਪਾਪ ਤੋਂ ਫੁਟਕਾਰਾ ਪਾ ਲਵਾਂਗੇ। ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਦੇਸਤੋ ਮੈਂ ਇਹੀ ਕਹਾਗੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਲੋਕਵੰਦ ਦੀ ਮੰਦਦ ਕਰੋ, ਵਿੱਤ ਮੁਤਾਬਿਕ ਦਾਨ ਕਰੋ, ਮਾਏ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗੋ, ਧੀਆ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰੋ ਅੱਜ ਤੋਂ ਪੁਣ ਕਰੋ ਚੰਗੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣ ਲੋਹੜੀ ਮਨਾਏ ਤੇ ਸਾਰੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਲਿਆਓ। ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਲੋਹੜੀ ਦੀਆਂ ਮੁਬਾਰਕਾਂ ਜੀ।

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ

ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਸਾਡਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸਾ

004 ਪੇਸ਼ਕਸ਼: ਭਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ
(ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ: 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਬਿਓਰੋ)

01. 'ਅਹਿਲਕਾਰੀਆਂ' ਇਕ ਪੁਰਾਤਣ ਗਹਿਣਾ ਹੈ ਇਹ ਗਹਿਣਾ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
02. ਪਹਿਲਾ ਬੱਚਾ ਜੰਮਣ ਤੇ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਮਾਪਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੱਪੜੇ ਸੁਗਤਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ 'ਸ਼ੁਸ਼ਕ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
03. ਕੱਪੜਿਆਂ 'ਚ 'ਚਾਕ' ਸ਼ਬਦ ਕਮੀਜ਼ ਦੇ ਬਟਨ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮੋਰੀ ਲਈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
04. ਲੋਕ-ਬੋਲੀ 'ਚੀਰੇ ਵਾਲਿਆ ਗੱਭਰੂਆ' ਵਿਚ 'ਚੀਰੇ' ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਧਾਰੀਦਾਰ ਪੱਗ ਹੈ।
05. ਵਿਆਹ ਮੌਕੇ ਮਾਮਿਆਂ ਜਾਂ ਨਾਨਕਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ ਜਾਂ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੋਹਫਿਆਂ ਨੂੰ 'ਨਾਨਕ ਛੱਕ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
06. ਜਦੋਂ ਲੜਕਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੱਗ ਬੰਦਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਮਾਮਾ ਪੱਗ ਬੰਦਦਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਰਸਮ 'ਛਟੀ ਕਰਨਾ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
07. ਭੈੜੇ ਲੱਛਣਾਂ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਨੂੰ 'ਕੁਲੱਛਨੀ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
08. ਖ਼ਾਨਦਾਨ, ਟੱਬਰ ਜਾਂ ਕੋੜਮੇ ਨੂੰ 'ਕਵੀਲ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
09. ਪਤੀ ਨੂੰ ਮਾਗੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨੂੰ 'ਕੱਤ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
10. ਘਟੀਆ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕਮੀਨੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ 'ਚਵਲ' ਜਾਂ 'ਚਗਲ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਇਸ ਕਾਲਮ ਪ੍ਰਤੀ ਰਾਇ/ ਸਲਾਹ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਈ-ਮੇਲ ਅਤੇ ਵਟਸਐਪ ਨੰਬਰ
E-mail: mehakwattandi@rediffmail.com, Help Line: (+91)-9988-92-9988

Rural N.G.O. English Speaking

IELTS INSTITUTES

8+ Band Staff
*Special Classes for Weak Students
*Experienced Staff

Monthly Fee Only 3000/-
Basti Gobindgarh (Near Gurdwara Sahib) Moga
M. 97810-65802, 94172-30506

Audio & Video Classes

Remedy'sRx

Wish You A **Happy** ਕੀਵਕੀ
City Centre Apotheary

Jasbir Rajput
BScPhm
Pharmacist Owner
T: 905-232-3320
F: 905-232-3321

Pharmacy Hours
Monday - Friday : 9 am - 8 pm
Saturday : 9 am - 4 pm
Sunday : Closed
citycentre@remedysrx.ca
www.remedys.ca

4175 Confederation Parkway, Units 1-2
Mississauga, ON L5B 0H1

SQUARE ONE MEDICAL

4175 Confederation Parkway
Units 1 & 2
Mississauga, ON L5B 0H1
T: 905-848-4880
F: 905-848-4882

Giselle Seron M.D., C.C.F.P. Aneil Bhandari M.D., C.C.F.P.
Payam Sadro M.D., C.C.F.P. Sofia Qureshi M.D., C.C.F.P.

ਲੋਹੜੀਆਂ ਹੁਣ ਥੋੜੀਆਂ ਦਿਖਾਵੇ ਬਥੇਰੇ

ਲੋਹੜੀ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਮਨਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਖਾਸ ਕਰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਲੋਹੜੀ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਢੰਗ ਤਰੀਕਾ ਬੜਾ ਸਾਦਾ ਪਰ ਮਿਲਵਰਤਣ ਵਾਲਾ ਰਿਵਾਜ ਹੈ ਤੇ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅੱਜ ਵੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਹੁਣ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਵਾਂਗੂੰ 'ਕੱਲੋ-ਮੱਲੋ' ਜਿਹੇ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲੇ ਹੋ ਗਏ ਨੇ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਦੇ ਚਾਰ ਘਰ ਹੁਣ ਵੀ ਜੁੜ ਹੀ ਬੈਠਦੇ ਨੇ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਦਿਖਾਵੇ ਨਾਲੋਂ ਮਿਲਵਰਤਣ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਲੋਹੜੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਨਾਲ ਕਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਾਂ ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਕਥਾ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵੀ ਜੁੜੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ ਜੋ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਆਮ ਹੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ ਤੇ ਪੀੜ੍ਹੀ-ਦਰ-ਪੀੜ੍ਹੀ ਚੱਲੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ। ਮੈਂ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਮਿਥਿਹਾਸ ਤੋਂ ਹੱਟ ਕੇ ਹੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਾਂਗੀ। ਆਪਣੇ ਪੇਂਡੂ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੋਹ ਮੁਹੱਬਤ ਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਝਲਕਦੀ ਹੈ।

ਲੋਹੜੀ ਪੌਰ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਦਿਨ ਬਾਰਾਂ ਜਾਂ ਤੇਰਾਂ ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਇਕ ਦਿਨ ਦੇ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੋਹੜੀ ਬਾਲਣ ਲਈ, ਛੋਟੀਆਂ-ਮੋਟੀਆਂ ਲੱਕੜਾਂ, ਪਾਥੀਆਂ, ਤਿਲਫਣੇ ਜਾਂ ਮੱਕੀ ਦੇ ਸੁੱਕੇ ਟਾਂਡੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ। ਕੁਝ ਤਾਈਆਂ, ਚਾਚੀਆਂ, ਦਾਦੀਆਂ ਤੇ ਭਾਈਆਂ ਤੋਂ ਘਰਾਂ 'ਚ ਲੈ ਆਉਂਦੇ ਕੁਝ ਆਪੇ ਹੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸੁਆਣੀ ਦੇ ਆਪੇ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾੜਿਓਂ ਗੁਹਾਰਿਓਂ ਲੈ ਆਉਂਦੇ। ਪੰਜ ਸੱਤ ਘਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਟੋਲੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਬਾਲਣ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦੇ ਤੇ ਇਕ ਜਗ੍ਹਾ ਢੇਰੀ ਲਾਈ ਜਾਂਦੇ। ਜਿਸ ਟੋਲੀ ਦੀ ਢੇਰੀ ਵੱਡੀ ਹੋਣੀ ਉਸ ਦੀ ਬੜੀ ਟੋਹਰ ਹੋਣੀ। ਵਾਹ ਲੱਗਦੀ ਆਪਣੀ ਢੇਰੀ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਕਿਤੇ ਦੂਜੀ ਟੋਲੀ ਵਾਲੇ ਚੁੱਕ ਚੁਕਾ ਨਾ ਲੈਣ। ਇਹ ਸ਼ਰਾਰਤ ਕਈ ਵਾਰ ਹੋ ਵੀ ਜਾਂਦੀ। ਮੁੱਠੇ ਕੁੜੀਆਂ ਰਲ ਕੇ ਬਾਲਣ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਵਰਗਾ ਚਾਅ ਤੇ ਉਮਾਹ ਹੁੰਦਾ। ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਰੋਣਕ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਆਪਸੀ ਮੇਲ ਜੋਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਗੁੜੀਆਂ ਸਾਂਝਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ।

ਮਾਰਨੇ। ਫਿਰ ਉਸੇ ਕੜਾਹੀ ਵਿਚ ਗੁੜ ਭੰਨ ਕੇ ਪਾ ਦੇਣਾ ਤੇ ਚਾਹਣੀ ਬਣਾਉਣੀ। ਭੁੰਨੇ ਹੋਏ ਤਿਲ ਉਸ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਰਲਾ ਦੇਣੇ ਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੀ ਲੱਭੂ ਜਿਹੇ ਵੱਟ ਲੈਣੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਲੋਏ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਇਹ ਤਲੋਏ ਸਾਰਾ ਸਿਆਲ ਖਾਧੇ ਜਾਂਦੇ। ਅੱਜ ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸੁਪਨਾ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਨੇ...। ਇਹ ਸਭ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਾਡੇ ਸੁਭਰੀਆਂ ਮਿਲਾਵਟ ਰਹਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਇਹੋ ਰਾਜ ਸੀ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਜਾਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਸਿਹਤਾਂ ਦਾ।

ਲੋਹੜੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਾਰਾ ਅਤੇ ਰਸ ਦੀ ਖੀਰ ਜ਼ਰੂਰ ਹਰ ਘਰ ਵਿਚ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ। ਜਿਸਦੀ ਘੁਲਾੜੀ ਚੱਲਦੀ ਹੁੰਦੀ ਉਹ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇ ਦੋਂਦਾ ਕਿ ਖੀਰ ਲਈ ਗੰਨੇ ਦਾ ਰਸ ਲੈ ਆਇਓ। ਕਈ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਖਿੱਚੜੀ ਵੀ ਬਣਦੀ ਪਰ ਸਾਰਾ, ਖੀਰ ਜਾਂ ਖਿੱਚੜੀ ਉਸ ਦਿਨ ਜਾਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖਾਣ ਲਈ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਉਹ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਮਾਘੀ ਨੂੰ ਹੀ ਖਾਧੀ ਜਾਂਦੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ 'ਪੌਰ ਰਿਨ੍ਹੀ ਮਾਘ ਖਾਧੀ'। ਉਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਸਰਦੀ ਦਾ ਸਿਖਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਕਿੰਨੇ ਦਿਨ ਰਿੱਝਿਆ-ਪੱਕਿਆ ਖ਼ਰਾਬ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ। ਓਦੋਂ ਵਰਿੱਜ ਦਾ ਤਾਂ ਨਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੁਣਿਆ ਹੁਣ ਵਰਿੱਜ, ਫਰੀਜ਼ਰ, ਏ.ਸੀ. ਜੇਠ ਹਾੜ੍ਹ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵੀ ਜਿਵੇਂ ਪੌਰ ਮਾਘ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੇ ਨੇ ਠੰਢਾਂ ਵਰਤਾਈ ਰੱਖਦੇ ਨੇ। ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਮਾਘੀ ਨੂੰ ਖਿੱਚੜੀ, ਦਹੀਂ ਨਾਲ ਵੀ ਖਾਧੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਖੋਏ, ਤਲੋਏ ਤੇ ਭਾਰੀ ਖਾਣਾ ਖਾਧਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਹਲਕਾ ਫੁਲਕਾ...। ਕੀ ਰਿਵਾਜ ਕੀ ਕਸਮਾਂ ਸਨ ਆਪੇ ਹੀ ਬਣਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਪਰ ਬੜੀਆਂ ਸਾਰਥਕ ਬੜੀਆਂ ਹੀ ਲਾਹੇਵੰਦ।

ਨੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦਾ। ਪੰਜ ਸੱਤ ਘਰਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਇਕ ਘਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਬਾਲਣ ਦੀ ਲੋਹੜੀ ਬਾਲਣੀ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੋਈ ਨਿੱਕਾ ਮੋਟਾ ਮੁੱਢ ਬਲਦੀ ਲੋਹੜੀ 'ਚ ਰੱਖ ਦੇਣਾ ਜੋ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੱਕ ਮੱਚੀ ਜਾਣਾ। ਘਰ ਦੀਆਂ ਸੁਆਣੀਆਂ ਨੂੰ ਗੱਲਾਂ ਮੁੱਠੀ 'ਚ ਤਿਲ ਲਈ ਆਉਂਦੀਆਂ ਤੇ ਬਲਦੀ ਲੋਹੜੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੱਥਾ ਟੇਕਦੀਆਂ-ਕੋਈ ਕਹਿੰਦੀ 'ਇੱਸਰ ਆਏ ਦਲਿੰਦਰ ਜਾਏ ਦਲਿੰਦਰ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਪੁੱਟੀ ਜਾਏ', ਓਦੋਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਬੱਚੇ ਵੀ ਗੀਸੇ-ਗੀਸੀ ਗਾਈ ਜਾਂਦੇ ਅਰਥ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਪਦੀ ਪਰ ਹੁਣ ਮੈਂ ਸੋਚਦੀ ਹਾਂ 'ਇੱਸਰ' ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਵ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਤੇ 'ਦਲਿੰਦਰ' ਤੋਂ ਭਾਵ ਮੰਦਹਾਲੀ ਜਾਂ ਗਰੀਬੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਦੇਰ ਖੜ੍ਹ ਬੈਠ ਕੇ ਔਰਤਾਂ ਘਰੋਂ ਘਰੀਂ ਮੁੜ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਗਾਉਣ ਵਜਾਉਣ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਬੱਚੇ ਗਾਉਂਦੇ ਫਿਰਦੇ 'ਲੋਹੜੀ ਬਈ ਲੋਹੜੀ ਤੇਰਾ ਪੁੱਤ ਚੜ੍ਹਗਾ ਘੋੜੀ ਸਾਡੀ ਲੋਹੜੀ ਮਨਾ ਦੇ' ਤੇ ਸੁਆਣੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸ਼ਹਿਰੋਂ ਮੰਗਾਈਆਂ ਰਿਚੜੀਆਂ ਜਾਂ ਘਰ ਬਣੀਆਂ ਪਿੰਨੀਆਂ ਤੇ ਤਲੋਏ ਦੇ ਦੋਂਦੀਆਂ।

ਬੁੱਢਿਆਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਗੱਭਰੂਆਂ ਦੇ ਰਾਤ ਤੱਕ ਲੋਹੜੀ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਬੈਠ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਕਦੇ ਕੋਈ ਖੱਪ ਨਾ ਪਾਉਣੀ ਘਰੋਂ ਲਿਆਈ ਮੁੰਗਫਲੀ ਚੱਬਦੇ ਰਹਿਣਾ ਤੇ ਕੁਝ ਘਰ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਬਾਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰੀ ਜਾਣੀਆਂ। ਕਿਸੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੇ ਭਗਤ ਪੁਰਿਲਾਦ ਦੀ ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭਗਤ ਦੀ ਕਥਾ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾ ਦੇਣੀ। ਕੋਈ ਦਿਖਾਵਾ ਕੋਈ ਈਰਖਾ ਨਾ ਹੁੰਦੀ। ਲੋਹੜੀ ਬਸ ਲੋਹੜੀ ਹੁੰਦੀ ਜੋ ਮਨਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਨਾਲ ਮਨਾਈ ਜਾਂਦੀ, ਕਦੇ ਸਿਆਸੀ ਸੱਭ ਨਾ ਬਣਦੀ। ਅੱਜ ਲੋਹੜੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਕਦੇ ਮੁੱਠੇ ਦੀ, ਕਦੇ ਦੇਖਾ ਦੇਖੀ ਕੁੜੀ ਦੀ ਲੋਹੜੀ ਮਨਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੋਲੋੜੀ ਬੱਲੋ-ਬੱਲੋ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਰਲ ਬੈਠਣ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸਭ ਆਪਣੇ ਘਰ ਆਪਣੀ ਚਾਰ ਦੀਵਾਰੀ ਅੰਦਰ ਮਾੜੀ ਮੋਟੀ ਲੋਹੜੀ ਬਾਲ ਲੈਂਦੇ ਨੇ ਕਦੇ ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਨਾਲ ਰਲ ਨਹੀਂ ਬੈਠਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਬਸ ਦਿਖਾਵੇ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰ ਲੋਹੜੀ ਮਨਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਗੱਲ ਦੀ ਉੱਕਾ ਹੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਜੋ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋਹੜੀਆਂ ਮਨਾ ਕੇ ਦਿਖਾਵੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਕੀ ਉਸ ਨਾਲ ਅਣਜੰਮੀਆਂ ਜਾਂ ਨਵਜੰਮੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਠੱਲ੍ਹ ਪਈ ਹੈ? ਅੱਜ ਵੀ ਓਹੋ ਹੀ ਖ਼ਬਰਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਨੇ ਕਿਤੇ ਮਰੀ ਕਿਤੇ ਜਿਉਂਦੀ ਧੀ ਲਾਵਾਰਸ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਜੇ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਕਦਮ ਜਾਂ ਸੋਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚੀਆਂ ਲਈ ਅਪਣਾਈ ਜਾਵੇ। ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਦਿਖਾਵੇ ਦੀਆਂ ਲੋਹੜੀਆਂ ਮਨਾ ਕੇ ਨਿੱਘ ਤੇ ਚਾਨਣ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਵਰਨਾ ਲੋੜ ਹੈ ਮਨਾਂ ਦੇ ਨਿੱਘ ਦੀ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਬਾਲੜੀਆਂ ਹਨ੍ਹੇਰਿਆਂ 'ਚ ਨਾ ਸੁੱਟੀਆਂ ਜਾਣ ਕਿਸੇ ਗਮਲੇ ਜਾਂ ਝਾੜੀ ਵਿਚ ਠੰਢ ਨਾਲ ਠਰ ਕੇ ਨਾ ਮਰ ਜਾਣ...। ਕਾਸ਼! ਉਹ ਮਨਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਵਾਲੀਆਂ ਲੋਹੜੀਆਂ ਕਦੇ ਫਿਰ ਮੌਰ ਦਾ ਨਿੱਘ ਵੰਡਣ ਤੇ ਦਿਖਾਵੇ ਦੇ ਅਡੰਬਰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਸਰਹਿੰਦ

ਹਰ ਘਰ ਵਿਚ ਘਰ ਦੇ ਦੁੱਧ ਦਾ ਖੋਆ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਘਰ ਦੁੱਧ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਜਾਂ ਸ਼ਰੀਕੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਾਲੀਆਂ ਸੁਆਣੀਆਂ ਮੱਲੋ-ਮੱਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਖੋਏ ਲਈ ਦੁੱਧ ਭੋਜ ਦੋਂਦੀਆਂ। ਕੜਾਕੇ ਦੀ ਠੰਢ 'ਚ ਸਾਰਾ ਟੱਬਰ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਦੁਆਲੇ ਇਕੱਠਾ ਹੋ ਕੇ ਨਾਲੇ ਸੇਕੀ ਜਾਂਦਾ, ਨਾਲੇ ਗਾਜਰਾਂ ਕੱਦੂ-ਕੱਸ ਕਰਕੇ ਦੁੱਧ ਦੀ ਕੜਾਹੀ ਵਿਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਗਜਰੇਲਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ। ਘਰ ਦੀ ਸ਼ੱਕਰ ਜਾਂ ਦੇਸੀ ਖੰਡ ਵਾਲਾ ਉਹ ਗਜਰੇਲਾ ਅੱਜ ਦੇ ਕਾਜੂ ਬਦਾਮਾਂ ਵਾਲੇ ਤੇ ਸੌਗੀ ਵਾਲੇ ਗਜਰੇਲੇ ਨੂੰ ਮਾਣ ਪਾਉਂਦਾ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੋਏ ਦੀਆਂ ਪਿੰਨੀਆਂ ਹੀ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਸੋਣੀ ਦੀ ਫ਼ਸਲ 'ਚ ਤਿਲ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਆਮ ਹੀ ਹੁੰਦੇ। ਕਈ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਉੱਘਲੀ ਵਿਚ ਮੂਲ੍ਹੇ ਨਾਲ ਤਿਲ ਕੁੱਟ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਖੋਏ 'ਚ ਰਲਾ ਕੇ 'ਭੁੱਗਾ' ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਪਿੰਨੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਾਂ ਭੁੱਗਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਘਰ ਦੀ ਸ਼ੱਕਰ ਖੰਡ ਹੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ, ਨਾ ਹੋਈ ਵਾਲੇ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਸਧਾਰ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਸ਼ਰੀਕੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਾਲੇ ਉੱਜ ਹੀ ਪੂਰ ਦੋਂਦੇ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੋ ਲੋਹੜੀ ਤੇ ਬਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ 'ਆਈਟਮ' ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਤੇ ਪਹੀ ਕੜਾਹੀ ਵਿਚ ਤਿੜਕਦੇ ਤਿਲ ਮੇਰੇ ਚੰਤਿਆਂ ਵਿਚ ਅੱਜ ਵੀ ਚਟਕਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ। ਤਿਲ ਭੁੰਨ ਕੇ ਕਿਸੇ ਬਰਤਨ ਵਿਚ ਕੱਢ ਲੈਣੇ ਬੀ-ਜੀ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਰੋਕਦਿਆਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਕਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਪੈਣਾ ਤੇ ਮੁੱਠੀਆਂ ਭਰ-ਭਰ ਫੱਕੇ

ਓਦੋਂ ਅੱਜ ਵਾਂਗ ਲੋਹੜੀਆਂ ਮਨਾਉਣ ਤੇ ਗਾਉਣ ਵਜਾਉਣ ਦੇ ਅੰਡਬਰ ਵੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਚਦਾ। ਕਿਸੇ ਦੇ ਮੁੱਠੇ ਦੀ ਜਾਂ ਮੁੱਠੇ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਲੋਹੜੀ ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਉਚੇਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦੀ। ਲੋਹੜੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਲੋਹੜੀ ਕਰਕੇ ਹੀ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਅੱਜ ਲੋਹੜੀ ਨੂੰ ਜੋ ਦਿਖਾਵੇ ਲੋਕੀ ਕਰਦੇ

ਸਭਾ, ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ, ਕਲੱਬ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਸ਼ਪੈਸਲ
ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ (Digital PVC ਆਈ-ਕਾਰਡ)
ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ
ਬਣਵਾਉਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ!

ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਐਡਵੋਕੇਟਾਈਜ਼ਰਮੈਂਟ ਕੰਪਨੀ (ਰਜਿ:)
Help Line: 9988 92 9988
www.mehakwatandilive.com

ਤੇ ਉਹ ਟਰੈਕਟਰ ਭਜਾ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ

ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੋਹਾਰਾ

ਸਵੇਰੇ ਜਲਦੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਕੁੱਝ ਕੰਮ ਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਗਿਆ ਤੇ ਵਾਪਸੀ ਸਮੇਂ ਦਾ ਪਹਿਰਾ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਪਰ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਜਿਆਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਾਰ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਜਿਆਦਾ ਤੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਸਮਰਾਲਾ, ਨੀਲੋਂ, ਦੋਹਰਾ ਨਹਿਰੋ ਨਹਿਰ ਜਾ ਰਹੇ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਸੜਕ ਕਰੀਬ ਵਧੀਆ ਬਣੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਦਿੱਕਤ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਅਸੀਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵੱਕਰ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਇਹ ਸੜਕਾਂ ਵੀ ਖੁੱਲੀਆਂ ਫੁੱਲੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਇਥੇ ਰਫਤਾਰ ਘੱਟ ਰੱਖਣੀ ਪੈ ਰਹੀ ਸੀ। ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਪਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਅਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਸੜਕ ਤੇ ਅੱਗੇ ਐਮ.ਬੀ.ਡੀ. ਮਾਲ ਤੋਂ ਬੜਾ ਜਿਹਾ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਨਾਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਥੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਕੈਮਰੇ ਵਾਲਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਰਖਤ ਦੇ ਖੱਲੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਆਉਂਦਿਆਂ ਕਾਰਾਂ ਵਹੀਕਲਾਂ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਚੈਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਓਵਰ ਸਪੀਡ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਟੀਮ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਾਣ ਕੱਟ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਇਥੋਂ ਜਰਾ ਬਚ ਕੇ ਨਿੱਕਲਦੇ ਸੀ। ਇਥੇ ਤਾਂ ਸਭ ਬੰਦੇ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਪਰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਨੀ ਸਮਝ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਗੱਡੀ ਸੜਕ ਵਿਚ ਟੋਕੀ ਕਿਉਂ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ? ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਚਲੇ ਛੱਡੇ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਤਲਵੰਡੀ ਤੱਕ ਚਾਰ ਮਾਰਗੀ ਸੜਕਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪੁੱਲ ਬਣ ਰਹੇ ਸਨ। ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਸੜਕਾਂ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਸੀ। ਕਈ ਪੁੱਲਾਂ ਤੇ ਵਹੀਕਲ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸੀ ਪਰ ਪੁੱਲ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਧਰੇ ਸਮਤਲ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਬਿਲਕੁੱਲ ਉੱਪਰ ਜਾ ਕੇ ਬਰੇਕਾਂ ਲਗਾਉਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਰਫਤਾਰ ਇੱਕਦਮ ਘਟ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਲੌੜ ਹੋ ਅਜਿਹੇ ਪੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕਸਾਰ ਸਮਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਵਹੀਕਲਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾ ਖੜੇਣੀ ਪਵੇ।

ਕੁੱਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਰਾਜਾ ਢਾਬਾ ਲੰਘ ਕੇ ਜਗਰਾਓਂ ਸ਼ਹਿਰ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਇਥੇ ਵੀ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਸੜਕ ਦੀ ਚੌੜਾਈ ਘਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਖੱਬੇ ਨੂੰ ਨਿੱਕਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਵੀ ਸੜਕਾਂ ਪੁੱਲ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਚੌਕ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਤਾਂ ਚਾਰੇ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਵਹੀਕਲ ਆ ਆ ਕੇ ਸਾਡੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਦੋ ਲਾਇਨਾਂ ਲੱਗ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਪੁੱਲ ਬੱਲੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦੀ ਕਰਾਸਿੰਗ ਤੋਂ ਵੀ ਵਹੀਕਲ ਆਏ ਅਤੇ ਇੱਕ ਟੈਕਟਰ ਟਰਾਲੀ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਜਿਸਨੇ ਨਿਗ੍ਹਾ ਵਾਲੀਆਂ ਐਨਕਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸੀ ਭਜਾਈ ਲਿਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਸਾਡੀ ਕਾਰ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਬਰੇਕ ਲਗਾਈ ਤੇ ਫਿਰ ਖੱਕੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਨਿੱਕਲੇ ਮੇਰੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਕਰਨ ਤੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਹਰਕਤ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਿਹਾ। ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਖੁੱਲਿਆ ਮੈਂ ਕਾਰ ਅੱਗੇ ਕੀਤੀ ਉਹਨੇ ਵੀ ਕਾਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਕੱਛਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਹ ਫਿਰ ਵੀ ਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੱਛਣ ਲੱਗਾ ਤੇ ਕਾਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤਾੜ ਦੋਣੇ ਟੱਕ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਥੇ ਹੀ ਮੈਂ ਉਤਰ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਦੋ ਛੋਟੇ ਪੈ ਗਏ ਤੇ ਪਿਛਲੀ ਲਾਇਟ ਨੂੰ ਤਰੇਜ਼ ਆ ਗਈ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਪਾਸੇ ਆਉਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਗੱਡੀ ਪਾਸੇ ਲਾਓ ਤੇ ਮੈਂ ਖੜ੍ਹਦਾ ਹਾਂ। ਚੁਰਸਤਾ ਚੌਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਅੱਗੇ ਲੈ ਕੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਇਨੇ ਚਿਰ ਵਿਚ ਹੀ ਉਹ ਟਰੈਕਟਰ ਟਰਾਲੀ ਭਜਾ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ ਤੇ ਮੁੜ ਡਾਹ ਨਾ ਦਿੱਤੀ।

ਅਜੋਕਾ ਸੋਚ ਤੇਜ਼ ਰਫਤਾਰ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਿੱਕਲਣ ਦੀ ਦੌੜ ਜਿਹੀ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਐਸੇ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਜਿਸਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਆਸ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਸਦਾ ਹੀ ਤੇਜ਼ੀ ਕਰਨਾ, ਗੁੱਸੇ 'ਚ ਰਹਿਣਾ ਅਤੇ ਲੜਾਈ ਲਈ ਉਤਾਵਲੇ ਰਹਿਣਾ ਜਾਨਵਰ ਬਿਰਤੀ ਦੀ ਸੋਚ ਹੋ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਸਦਾ ਹੀ ਤੇਜ਼ੀ ਕਰਨੀ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਸਿਆਣੇ ਬੰਦੇ ਬਣੀਏ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾ ਕਰੀਏ, ਕਿਸੇ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਕਰੀਏ ਤੇ ਹੋ ਸਕੇ ਤਾਂ ਭਲਾ ਕਰੀਏ ਇਸੇ ਵਿਚ ਸੱਚੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਵੱਸਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਣ ਕਣ ਵਿਚ ਹੈ।

ਪਸੀਨੇ ਦੀ ਬਦਬੂ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਇਲਾਜ

ਗਰਮੀ ਆਉਂਦੀ ਵੇਖ ਕੇ ਸਭ ਦੇ ਪਸੀਨੇ ਛੁੱਟਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਪਸੀਨੇ-ਪਸੀਨੇ ਵਿਚ ਵਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਪਸੀਨਾ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਡਰ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਕ ਉਹ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਘਬਰਾਉਂਦੇ ਨਹੀਂ। ਇਥੇ ਗਰਮੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪਸੀਨੇ ਦੀ ਬਦਬੂ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਇਲਾਜ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਾਂਗੇ। ਪਸੀਨਾ ਤਾਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪਸੀਨਾ ਏਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਦਬੂਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਸੀਨੇ ਦੀ ਬਦਬੂ ਇਕ ਚੰਗੇ-ਭਲੇ ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਦੀ ਚਮਕ ਫਿੱਕੀ ਕਰ ਕੇ ਰੱਖ ਦੇਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਬਦਬੂਦਾਰ ਪਸੀਨਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਸੀਨਾ ਬਦਬੂਦਾਰ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਕੇ ਹੀਟਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੋਧ ਪਸੀਨੇ ਦੀ ਬਦਬੂ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਇਲਾਜ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਪਰਫਿਊਮ ਐਂਟੀਪਰਸਪਾਯਰੇਂਟ ਦੇ ਡਿਓਡਰੇਂਟ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਤੇ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਪਸੀਨੇ ਦੀ ਬਦਬੂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਦਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਐਂਟੀਪਰਸਪਾਯਰੇਂਟ ਜਿਸ ਦਾ ਕੰਮ ਪਸੀਨੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਓਡਰੇਂਟ ਜਿਸ ਦਾ ਕੰਮ ਪਸੀਨੇ ਦੀ ਬਦਬੂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਾ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰ ਦੇਂਦੇ ਹਨ। ਐਂਟੀਪਰਸਪਾਯਰੇਂਟ ਪਸੀਨੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਤੇ ਬੈਕਟੀਰੀਆਵਾਂ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਫਲਤਾ ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਅਲਰਜੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਾਸ਼ੁਕ ਦੇ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਟਿਊਬਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਟਿਊਬਾਂ ਦਾ ਮੂੰਹ ਸਰੀਰ ਦੀ ਚਮੜੀ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪਰਤ ਡਰਮਿਸ 'ਚ ਬੜ੍ਹਾ ਉਪਰ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਚਮੜੀ ਦੀ ਉਪਰਲੀ ਪਰਤ ਤੇ ਆ ਕੇ ਖੁੱਲ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁੰਥੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਨਮਕ ਮਿਸ਼ਰਤ, ਵਸਾ ਮਿਸ਼ਰਤ, ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਮਿਸ਼ਰਤ ਪਾਣੀ ਦਾ ਰਿਸਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਚ ਇਹ ਗੁੰਥੀਆਂ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਸਾਡੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਲਈ ਪਸੀਨਾ ਆਉਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਬਦਬੂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ - ਇਕ ਵਾਰ ਪਹਿਨੇ ਹੋਏ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਧੋਤੇ ਅਲਮਾਰੀ 'ਚ ਨਾ ਰੱਖੋ। ਬਿਨਾਂ ਧੋਤੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨੂੰ ਅਲਮਾਰੀ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਬਦਬੂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਕ੍ਰਿਆਸ਼ੀਲ ਹੋ ਕੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਿਚ ਬਦਬੂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦੇਂਦੇ ਹਨ। ਸਰੀਰ ਦੀ ਸਾਫ ਸਫਾਈ ਦਾ ਖਾਸ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿੱਮ ਵਾਲੇ ਸਾਬਣ ਦਾ ਨਹਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰੋ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਰਹੇਗਾ। ਜਿੱਥੋਂ ਤਕ ਹੋ ਸਕੇ ਸਖ਼ਤ ਧੁੱਪ ਤੋਂ ਬਚੋ। ਕੱਪੜੇ ਅਜਿਹੇ ਪਹਿਨੋ ਜੋ ਸਰੀਰ ਨਾਲ ਚਿਪਕੇ ਹੋਏ ਨਾ ਹੋਣ ਕਿਉਂਕਿ ਤੰਗ ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਸੀਨਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਸ਼ਪੀਕਰਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਦਬੂ ਆਉਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਸਿਥੈਟਿਕ ਕੱਪੜੇ ਨਾ ਪਹਿਨ ਕੇ ਸੂਤੀ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨੋ ਤਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਠੀਕ ਰਹੇਗਾ। ਤਲੀਆਂ-ਭੁੰਨੀਆਂ ਤੇ ਮਸਾਲੇ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾ ਖਾਓ। ਮੋਸਮੀ ਢਲਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰੋ।

ਪਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ

Audio Recording
Video Albums
Cassetts Realising
A.D. Films
Book Publish
Book Printing

For Kind Information Contact by
Param Production Regd.
001-778-241-2148

ਘਰ ਦੀ ਰਸੋਈ

ਪੇਸ਼ਕਸ:
ਭਾਗਵੰਤੀ ਪੁਰਬਾ

ਅਦਰਕ ਦਾ ਆਚਾਰ
ਸਮੱਗਰੀ :
100 ਗ੍ਰਾਮ ਅਦਰਕ, 3/4 ਕੱਪ ਨਿੰਬੂ ਦਾ ਰਸ, ਚੁਟਕੀ ਜਿੰਨੀ ਕਾਲੀ ਮਿਰਚ, ਲੂਣ ਸਵਾਦ ਅਨੁਸਾਰ।

ਵਿਧੀ :
ਅਦਰਕ ਛਿੱਲ ਕੇ ਧੋ ਲਓ। ਸਾਫ ਕੱਪੜੇ ਨਾਲ ਪੂੰਝ ਕੇ ਸੁਕਾ ਲਓ। ਇਸ ਦੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਟੁਕੜੇ ਕੱਟ ਕੇ ਨਿੰਬੂ ਦੇ ਰਸ 'ਚ ਪਾ ਦਿਓ। ਪੀਸੀ ਕਾਲੀ ਮਿਰਚ ਮਿਲਾ ਦਿਓ। ਚਪਾਤੀ, ਪਰੌਠੇ ਅਤੇ ਦਾਲ ਚੋਲ ਨਾਲ ਪਰੋਸੋ। 15-20 ਦਿਨ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਤਿਲਾਂ ਦੀ ਚਟਣੀ
ਸਮੱਗਰੀ : 2 ਵੱਡੇ ਚਮਚ ਭੁੰਨੇ ਚਿੱਟੇ ਤਿਲ, 3-4 ਹਰੀਆਂ ਮਿਰਚਾਂ, 1/2 ਕੱਪ ਹਰਾ ਪਨੀਆ, 1 ਛੋਟਾ ਚਮਚ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਅਦਰਕ, 1 ਛੋਟਾ ਚਮਚ ਇਮਲੀ ਦਾ ਰਸ, 1 ਛੋਟਾ ਪਿਆਜ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ, 1 ਨਿੰਬੂ ਦਾ ਰਸ, ਲੂਣ ਲੋੜ ਮੁਤਾਬਕ।

ਵਿਧੀ :
ਪੈਨ 'ਚ ਤੇਲ ਗਰਮ ਕਰੋ। ਜੀਰਾ ਪਾਓ। ਮਾਂਹ ਦੀ ਦਾਲ ਪਾ ਕੇ ਗੁਲਾਬੀ ਭੁੰਨੋ। ਹਿੰਗ ਤੇ ਕੱਟੀ ਹੋਈ ਸ਼ਿਮਲਾ ਮਿਰਚ, ਹਰੀ ਮਿਰਚ ਤੇ ਕੜੀ-ਪੱਤਾ ਪਾ ਕੇ 2 ਮਿਟ ਫਰਾਈ ਕਰੋ। ਜਦ ਸ਼ਿਮਲਾ ਮਿਰਚ ਕੁਝ ਪੱਕ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਮਲੀ ਦਾ ਰਸ, ਲੂਣ, ਚੀਨੀ ਮਿਲਾ ਦਿਓ। ਅੱਗ ਤੋਂ ਹੇਠਾ ਉਤਾਰੋ। ਠੰਢੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗ੍ਰਾਈਂਡਰ 'ਚ ਪੀਰ ਲਓ। ਸ਼ਿਮਲਾ ਮਿਰਚ ਦੀ ਚਟਣੀ ਦਾਲ ਚੋਲ ਨਾਲ ਜਾ ਸਨੈਕਸ ਨਾਲ ਸਰਵ ਕਰੋ।

ਫਿਲਮ ਐਂਡ ਸੀਰੀਜ਼

ਸਾਈਆਂ ਤੇ ਦਿਲਕਸ਼ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਦਿਲ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਮਲਕੀਤ ਰੋਣੀ

ਜਸਵੀਰ ਪੁੜੈਟ

ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ, ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਨਿੱਗਰ, ਨਰੋਏ ਅਤੇ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰੇ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਦਾਕਾਰ ਜੋ ਆਪਣੀ ਹਰ ਗੱਲ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਟੁੱਬਦੇ ਅਤੇ ਉਤਸੁਕਤਾ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ ਉਥੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਡੁੱਲ ਡੁੱਲ ਪੈਣ ਵਾਲਾ ਹਾਸਾ ਤੇ ਗਿਆਨ ਭਰਪੂਰ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਰਦਾਰ 'ਮਲਕੀਤ ਰੋਣੀ' ਜੀ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਮਲਕੀਤ ਰੋਣੀ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿੰਡ ਰੋਣੀ ਖੁਰਦ ਮਹਿੰਡਾ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਰੋਡ ਤੇ ਜੈ ਐਸ.ਵਾਈ.ਐਲ. ਨਹਿਰ ਦੇ ਕੰਢੇ ਵਸਦੇ ਹੋ ਪਿਤਾ ਸ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ 8 ਨਵੰਬਰ 1975 ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਭਰਾ ਇਕ ਭੈਣ ਹਨ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਰੋਣੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਰਹਿਣ ਬਸੇਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿੱਤੇ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਤੇ ਮੁਨੱਸਰ ਹੋ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੱਕੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਰੋਣੀ ਖੁਰਦ ਵਿਖੇ ਹੀ ਮਾਤਾ ਭੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੀ ਦੀ ਛਤਰ ਛਾਇਆ ਹੇਠ ਆਪਣਾ ਭਰਾ ਤਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜੋ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨੌਬਰਦਾਰ ਹਨ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕੋ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਬੇਟੀ ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ, ਭਾਬੀ, ਭਰਾ ਦਾ ਬੇਟਾ (ਭਤੀਜਾ) ਤਰਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਾਰਾ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਮਾਤਾ ਭੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੀ ਜੋ ਕਿ ਲਗਭਗ 70 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਹਨ ਦੇ ਕਹਿਣੇ ਅਤੇ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ੀ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਸਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਰੋਣੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਤਾਂ ਲੈ ਕੇ ਬਾਹਰਵੀਂ (+2) ਤੱਕ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਖੇਟ ਮਾਨਪੁਰ ਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਸਕੂਲ ਦੌਰਾਨ ਸੱਤਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸੀ ਤਾਂ ਇਕ

ਦਿਨ ਭਾਈ ਮੰਨਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਨਾਟਕ ਕੀਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਆਪ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ। ਇਥੋਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਾਟਕਕਾਰੀ ਦੀ ਲਗਨ ਲੱਗੀ ਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪ ਨੇ ਡਾ. ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਭਾਈ ਮੰਨਾ ਸਿੰਘ) ਦਾ ਪੱਲਾ ਪੜ ਲਿਆ। ਫਿਰ ਤਾਂ ਆਪ ਹਰ ਸ਼ਨੀਵਾਰ-ਐਤਵਾਰ ਭਾਈ ਮੰਨਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਅਦਾਕਾਰੀ ਦੇ ਗੁਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ। ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਦੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਹੁ-ਬ-ਕੁ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ।

ਮਲਕੀਤ ਰੋਣੀ ਜੀ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਨਾਟਕ ਡਾ. ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸੱਤ ਸਿੱਖ ਸੋਧੇ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਇਕਾਂਗੀ 'ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ' ਵਿਚ ਬੁੱਢੀ ਦਾ ਰੋਲ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਇਕ ਲਾਲਚੀ ਸੌਸ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਸੀ। ਜੋ ਰੋਣੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਅਦਾਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਤਾੜੀਆਂ ਤੇ ਵਾਹ-ਵਾਹ ਨਾਲ ਕੀਤਾ। ਇਥੋਂ ਫੇਰ ਭਾਈ ਮੰਨਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਲ ਨਾਟਕਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ 'ਅਲਟਾ ਪੰਜਾਬੀ' ਤੇ ਸੀਰੀਅਲਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਫਿਰ 1992 ਵਿਚ ਚੇਤਨਾ ਕਲਾ ਮੈਚ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜੋ ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ, ਸ਼ਹਿਰ-ਸ਼ਹਿਰ ਜਾ ਕੇ ਨਾਟਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਤਾਂ ਕਰਦੇ ਹੀ ਸਨ ਸਗੋਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਲੜਨ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਜੋ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਨਿਰਵਿਘਨ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰ ਦਾ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਉਪਰਾਲਾ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਤੌਰ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਫੇਰ ਮਲਕੀਤ ਰੋਣੀ ਜੀ ਨੂੰ ਸੀਰੀਅਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਤੇ ਆਪ ਜੀ ਨੇ 'ਸਰਹੱਦ, ਮਨ ਜੀਤੇ ਜੰਗ ਜੀਤ, ਕੌੜਾ ਸੱਚ, ਸੌਦੇ ਦਿਲਾਂ' ਦੇ ਆਦਿ ਕਾਫੀ ਸੀਰੀਅਲ ਕੀਤੇ। ਫੇਰ ਸੋਨੀ ਟੀ.ਵੀ. ਤੇ 'ਮੀਤ ਮਿਲਾਏ ਰੱਬ' ਵਿਚ ਰਜ਼ਾ ਮੁਰਾਦ ਦੇ ਭਰਾ ਦਾ ਰੋਲ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਦਾ ਰੋਲ ਸੀ।

ਮਲਕੀਤ ਰੋਣੀ ਜੀ 2005 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 2013 ਤੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਬੰਬੇ ਰਹੇ। ਉਥੇ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ 'ਲੰਡਨ ਡਰੀਮਜ਼, ਨੋ ਪਰੋਬਲਮ, ਸੂਟਰ, ਦੀਵਾਰ, ਆਤਿਥੀ ਤੁਮ ਕਬ ਜਾਓਗੇ' ਕੀਤੀਆਂ ਜੋ ਸੁਪਰਹਿੱਟ ਰਹੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪ ਨੇ ਦੋ ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਫਿਲਮਾਂ 'ਦੀ

ਜੀਨੀਅਸ ਆਡ ਬਿਊ ਟੀ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਸਨ' ਵਿਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੀ ਸੀਰੀਅਲਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।

ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਦੌਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਜਿਵੇਂ 'ਅਰਦਾਸ, ਬੇਬੁਕਾਟ, ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਤੂੰ ਮੇਰਾ, ਇਕ ਕੁੜੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ, ਟੀਗਰ, ਚੱਕ ਜਵਾਨਾ, ਪੰਜਾਬ 2016, ਸਾਹਬ ਬਹਾਦਰ, ਸਰਖੀ, ਮੈਂ ਬਿਸਤਰੇ, ਅਸਲੀ ਪੰਜਾਬ ਆਦਿ ਅਨੇਕਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਏ ਜੋ ਮਸ਼ਹੂਰ ਰਹੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵੀਡੀਓ ਵਿਚ ਵੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸਾਨੀ ਦੀ ਹੁ-ਬ-ਹੁ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਗੀਤ 'ਮੈਂ ਪਿੰਡ ਪੈਦਲ ਤੁਰਿਆ ਜਾਵਾਂ ਫਸਲ ਵੇਚ ਕੇ ਲੱਖਾਂ ਦੀ', 'ਪੈਸਾ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦਾ ਕਿਵੇਂ ਸਵਾਰੀ ਬੱਸਾਂ ਦੀ' ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਮ ਖੱਟਿਆ।

ਮਲਕੀਤ ਰੋਣੀ ਜੀ ਨੇ 2015 ਵਿਚ 'ਧਰਮਰਾਜ ਡਾਟ ਕਾਮ' ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਯੂਰਪ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸ਼ੋਅ ਕੀਤੇ ਜਿਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਭਰਵਾਂ ਗੁਰਗਾ ਮਿਲਿਆ। ਹੁਣ ਫਿਰ 2017 ਵਿਚ ਗੁਰਚੇਤ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਜੀ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਨਾਟਕ 'ਅਸੀਂ ਬੋਲਾਂਗੇ ਸੱਚ' ਲੈ ਕੇ ਪੂਰੀ ਟੀਮ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਰੋਣੀ ਜੀ ਦੀ ਟੀਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਮੈਡਮ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਭੰਗੂ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਔਜਲਾ, ਇਕੱਤਰ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗਾਦੂ, ਮੱਖਣ ਖੱਖਰ।

ਆਪਦੇ ਨਾਟਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਬੁਰਾਈਆਂ ਖਿਲਾਫ ਜਿਵੇਂ ਨਸ਼ੇ, ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ, ਦਹੇਜ ਪ੍ਰਥਾ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਦੇ ਹਨ।

ਕਲਾਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਆਪ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਤੇ ਇਕ ਸੰਸਥਾ 'ਰੂਰਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਕੈਰੀਅਰ ਫਾਰ ਕੋਰਸਿਸ' ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਆਪ ਡਾ. ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਲ ਜੋ ਗੱਲਾਂ ਸਟੇਜ ਤੇ ਬੋਲਦੇ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ।

ਮਲਕੀਤ ਰੋਣੀ ਜੀ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ 'ਸਾਡਾ ਵਿਰਸਾ' ਜੋ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੌਰਵਮਈ ਹੈ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਵਿਰਾਸਤ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਨਰੋਈਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ। ਜਿਹੜੀ ਆਪਣੇ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸੋਧਣਾ ਤੇ ਜਿਉਣਯੋਗ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਉ ਯਤਨ ਜੁਟਾਈਏ।

ਰੋਣੀ ਜੀ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦੁਆਰਾ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਣਥੱਕ ਸੇਵਾ ਬੜੇ ਬੁਲੰਦ ਹੌਸਲੇ ਨਾਲ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਚੰਗਾ ਸਮਾਜ ਸਿਰਜਣ ਦਾ ਅਥਾਹ ਉਪਰਾਲਾ ਲਗਾਤਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਯਾਰਾਂ ਦੇ ਯਾਰ ਦਿਲਦਾਰ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੰਮ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਦਾਰ ਮਲਕੀਤ ਰੋਣੀ (ਸਰਦਾਰ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਰੋਣੀ) ਵਰਗੇ ਮਹਾਨ ਕਲਾਕਾਰ ਉੱਚੇ ਆਦਰਸ਼ ਤੇ ਉੱਚੀ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ ਜੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਬਖਸ਼ੇ।

ਸੰ. 98883-32842

ਹਾਸ ਰਸ ਕਵਿਤਾ

ਅੱਧ ਸੁਤਿਆ ਹੀ ਉੱਠ ਜਾ ਡੇਰਾ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮੁਹਰੇ ਲਾਇਆ।
ਲਾਇਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੰਬਰ ਆਪਣਾ ਲਾਇਆ।
ਬੰਦ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਬੈਂਕ ਦੇ ਤਾਈਂ ਜਾਂ ਨਾਹੀਂ ਕਰਨਾ ਬੁਲਾਇਆ।
ਖਤਿਆ-ਖਤਿਆ ਲੱਤਾਂ ਬੰਕੀਆਂ, ਡੂੰਘ ਨਾਲ ਪੈਣ ਕਤਿੱਲਾਂ।
ਹੋਰ ਕੋਈ ਥਾਂ ਰੋਕ ਲਵੇ ਨਾ, ਮੈਂ ਡੇਰਾ ਨਾ ਹਿੱਲਾਂ।
ਮਸਾਂ ਮਸਾਂ ਜਾਂ ਬੈਂਕ ਜੋ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਮਨ ਨੇ ਲਈ ਅੰਗੜਾਈ।
ਫੇਰ ਮਾਯੂਸ ਜਿਹੇ ਕਰਤਾ, ਗੱਡੀ ਕੈਸ਼ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਆਈ।
ਮਨ ਸਬਰ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਖੜ੍ਹ ਗਏ ਦਿਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਦਿਲਾਸੇ।
ਵਾਂਗ ਪਾਹੁਣਿਆਂ ਉਡੀਕ ਗੱਡੀ ਦੀ ਕਰਕੇ ਭੁਧੇ ਪਿਆਸੇ।
ਵਿਆਹ ਵਰਗਾ ਪਿਆ ਰੋਲਾ ਗੱਡੀ ਆਈ ਗੱਡੀ ਆਈ।
ਇੰਨਾ ਚਾਅ ਜਿਵੇਂ ਸਾਰਾ ਕੈਸ਼ ਹੀ ਮੇਰੇ ਲਈ ਲਿਆਈ।
ਕੁਝ ਮਿੰਟਾਂ ਬਾਅਦ ਖਿੜਕੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਛੇਤੀ ਬਾਉਚਰ ਭਰਿਆ।
ਮੋਟੀ ਰਕਮ ਲੈਣ ਲਈ ਹੱਥ ਛੋੜੀ ਅੰਦਰ ਕਰਿਆ।
ਜਲਦੀ ਕਰੋ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇਰ ਕਾਸਤੋਂ ਲਾਈ।
ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਤੰਦਰ ਲਾਵੇ ਹੱਥ ਤੇ ਸਿਆਹੀ।
ਦੇ ਹਜ਼ਾਰ ਦਾ ਨੋਟ ਫੜਕੇ ਕਹਿਦਾ ਪਾਸੇ ਹੋਜਾ।
ਹੋਰ ਚਾਹੀਦੇ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਆ ਕੇ ਲਾਈਨ 'ਚ ਫੇਰ ਖੜੇਜਾ।
ਫੜਕੇ ਨੋਟ ਮੈਂ ਗਿਣਤੀ ਮਿਣਤੀ ਕਰਦਾ ਬਾਹਰ ਆਇਆ।

ਦੇ ਹਜ਼ਾਰ ਦਾ ਨੋਟ

ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ ਸੋਦਾ ਸੀ ਜੋ ਜੋ ਘਰੋਂ ਗਿਣਾਇਆ।
ਦਿੱਡ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਧਰਵਾਸ ਚਾਹ ਦੀ ਲੱਡੀ ਦੁਕਾਨ।
ਕੜਕ ਚਾਹ ਦਾ ਪਿਆਲਾ ਪੀ ਕੇ ਹੋ ਜਾਏ ਦੂਰ ਥਕਾਨ।
ਚਾਹ ਪੀ ਕੇ ਹੱਥ ਮੁੱਛਾਂ ਤੇ ਫੇਰ ਲੈ ਭੋਈ ਪੈਸੇ ਕੱਠੇ।
ਚਾਹ ਵਾਲਾ ਇਝ ਝਾਕੇ ਜਿੰਦਾਂ ਸਿਰ ਵਿਚ ਵੱਜੀ ਸੋਟ।
ਕਹਿੰਦਾ ਦਸਾਂ-ਦਸਾਂ ਨਾਲ ਮਸਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਡੇਢ ਸੋ ਬਣਿਆ ਹੋਣਾ।
ਤੂੰ ਵੀ ਕਿਸ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਤੋਂ ਸੋਚਿਆ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰ ਤੜਕਾਉਣਾ।
ਚਾਹ ਪੀ ਲਈ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨੀ ਤੈਥੋਂ ਭਾਂਡੇ ਨਹੀਂ ਮੰਜਵਾਉਣਾ।
ਜਦੋਂ ਖੁਲ੍ਹੇ ਹੋਏ ਦੇ ਜਾਈ, ਨਿੱਤ ਨਹੀਂ ਤੈਨੂੰ ਸਤਾਉਣਾ।
ਧਨਵਾਦ ਚਾਹ ਵਾਲਿਆ ਤੇਰਾ ਤੂੰ ਤਾਂ ਪੁੰਨ ਕਮਾਇਆ।
ਪਰ ਇਹ ਸਾਰਾ ਪੰਗਾ ਵੀ, ਚਾਹ ਵਾਲੇ ਪੀ ਐਮ. ਨੇ ਪਾਇਆ।
ਫੇਰ ਮੈਂ ਸਬਜ਼ੀ ਵਾਲੇ ਕੋਲੋਂ ਗੱਡੀ ਕਿਲੋ ਪਵਾਲੀ।
ਗੱਢੇ ਅਦਰਕ ਮਿਰਚਾ ਲੈ ਕੇ ਪੰਜਾਹ ਤੋਂ ਰਕਮ ਟਪਾਲੀ
ਦੇ ਹਜ਼ਾਰ ਦਾ ਨੋਟ ਦੇਖ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹਮ ਕਰਾਂ ਜਾਏ
'ਹਮ ਤੋਂ ਸਬਜ਼ੀ ਖੁਦ ਉਧਾਰ ਪੈ ਬਾਬੂ ਜੀ ਸੋ ਲਾਏ'
ਕਿਲੋ ਖੰਡ ਤੇ ਅੱਧ ਪਾ ਪੱਤੀ ਕੁਝ ਲੁਣ ਮਸਾਲੇ ਧਰਦੇ।
ਕਿਹਾ ਕਰਿਆਨੇ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਨੋਟ ਸੋ ਦਾ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ।
ਖੁਲ੍ਹੇ ਪੈਸੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸੋਦਾ ਲੈ ਲਾ ਜਿਹੜਾ ਲੈਣਾ

ਨੋਟ ਤੋੜਨ ਦੇ ਸੱਚ 'ਚ, ਮਿੱਤਰਾਂ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਪੈਣਾ।
ਦੇ ਚਹੁ ਹੋਰ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਪੈਸੇ ਲੈਣ ਮੈਂ ਲੱਘਿਆ।
ਦੇਦਾਂ ਝਾਕਣ ਜਿਵੇਂ ਕਾਲਜਾ ਹੋਵੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੰਗਿਆ।
ਦੇ ਹਜ਼ਾਰ ਦਾ ਨੋਟ ਤੋੜਨਾ ਸਭ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਭਾਗ।
ਨੋਟਬੰਦੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ, ਨਾ ਕੋਈ ਰਾਸ਼ਨ ਦਵੇ ਉਧਾਰਾ।
ਪੈਸੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸੁੰਦਿਆ ਘਰ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਮੈਂ ਆਇਆ।
ਪੁੜੈਣ ਵਾਲਿਆ ਕਾਲੇ ਧਨ ਨੇ ਚਿੱਟੇ ਪੜ੍ਹਨੇ ਪਾਇਆ।

ਸ਼ਰਧਾ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜੋੜਦੀ ਹੈ ਬਾਬਾ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੇਠ ਹੁੰਦੀ ਸੁਭਾਨਾ ਤੋਂ ਸਰਹੰਦ ਤੱਕ ਦੀ ਪੈਦਲ ਯਾਤਰਾ

ਜਲੰਧਰ/ ਭਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਅਕਾਲ ਬੁੰਗਾ ਸਾਹਿਬ ਸੁਭਾਨਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਬਾਬਾ ਸੁਖਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਉਰਫ ਬਾਬਾ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੇਠ ਹੁੰਦੀ ਸੁਭਾਨਾ (ਜਲੰਧਰ) ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਸਰਹੰਦ) ਤੱਕ ਦੀ ਪੈਦਲ ਯਾਤਰਾ ਜਿਥੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਘਰ ਲਈ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਉਥੇ ਇਹ ਸੰਗਤਾ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਵੀ ਜੋੜਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਤਕੀ 13ਵੀਂ ਪੈਦਲ ਯਾਤਰਾ ਸੁਭਾਨਾ (ਜਲੰਧਰ) ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਸਰਹੰਦ) ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੀ।

ਮਾਤਾ ਗੁਜਰ ਕੌਰ ਜੀ, ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਸਾਹਿ-ਬਜਾਇਆਂ ਬਾਬਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਬਾਬਾ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਬਾਬਾ ਜੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਬਾਬਾ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੁਭਾਨੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਵਿੱਚ 13 ਵੀਂ ਪੈਦਲ ਯਾਤਰਾ ਮਿਤੀ 25, 26, 27 ਦਸੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਅਕਾਲ ਬੁੰਗਾ ਸਾਹਿਬ ਸੁਭਾਨਾ ਜਿਲਾ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਅਰੰਭ ਹੋ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਸਰਹੰਦ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੀ।

ਮਿਤੀ 25 ਦਸੰਬਰ 2021 ਦਿਨ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 6 ਵਜੇ ਅਸਥਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਅਕਾਲ ਬੁੰਗਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇੜੇ ਗੜ੍ਹਾ ਮੰਡੀ, ਪਿੰਡ ਸੁਭਾਨਾ (ਜਲੰਧਰ) ਤੋਂ ਚੱਲ ਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਫੋਵੀ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ਫਿਲੌਰ ਵਿਖੇ ਰਾਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਿਤੀ 26 ਦਸੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 6 ਵਜੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਫੋਵੀ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ਫਿਲੌਰ ਤੋਂ ਚੱਲ ਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ (ਫੋਵੀ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ) ਨੇੜੇ ਪਾਇਲ (ਜਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ) ਵਿਖੇ ਰਾਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਿਤੀ 27 ਦਸੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 6 ਵਜੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ (ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ਫੋਵੀ) ਪਾਇਲ ਤੋਂ ਚੱਲ ਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਸਰਹੰਦ ਵਿਖੇ ਸਮਾਪਤੀ ਹੋਈ।

ਬਾਬਾ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਪੈਦਲ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਿਬਜਾਦਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਬਾਬਾ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਿਸਾਨੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਜਿੱਤ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਿਸਾਨ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕਮੁੱਠ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਸਰੂਪ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਬਿਓਰੋ ਨਾਲ ਗੱਲ-ਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਪੈਦਲ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਮਕਸਦ ਵੀ ਨੌ-ਜਵਾਨ ਪੀੜੀ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ, ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਪਾਖੰਡਵਾਦ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ, ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਸਮੇਤ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਅਪਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ। ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਠਾਠਾ ਮਾਰਦੇ ਇਕੱਠ ਨੇ ਇਸ ਪੈਦਲ ਯਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸਾਮਿਲ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸਫਲਾ ਕੀਤਾ।

‘ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ’ ਡਾਇਰੀ 2022-23

ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਜਲਦੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

‘ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ’ ਬਿਓਰੋ ਦੀ ਦੋ-ਸਾਲਾ ਡਾਇਰੀ ਜੋ ਲਾਕਡੋਨ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਪਿਛਲੇ 4 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਛਪ ਸਕੀ ਸੀ। ਇਹ ਡਾਇਰੀ ਐਤਕੀ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਤੇ ਛਪ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ 4 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਧੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਅਤੇ ‘ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ’ ਬਿਓਰੋ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਖਸੀਅਤਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਦਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਰਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਹ ਡਾਇਰੀ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਤੋਹਫਾ ਦੇਣ ਲਈ ਬਹੁੱਤ ਵਧੀਆਂ ਲੁੱਕ ਵਿੱਚ ਕੱਲਰ ਸਫਿਆਂ ਸਮੇਤ ਛਾਪੀ ਜਾਵੇਗੀ! ਇਸ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਕਲੱਬ, ਸੰਸਥਾਂ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸਖਸੀਅਤਾਂ ਆਪਣੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜਲਦੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ।

ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਖੋਸਾ: 98768-00424 * ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਧੰਮੂ: 98143-71922

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ: ਭਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ
ਮਾਸਿਕ ਮੈਗਜ਼ੀਨ * ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਆਨਲਾਈਨ ਅਖਬਾਰ * ਵੈੱਬ ਟੀ.ਵੀ.

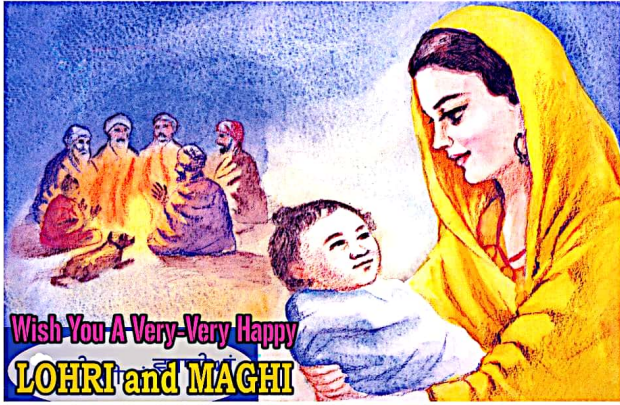
Help Line: 9988-92-9988 * www.mehakwatandilive.com

ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੂੰ ਉੱਪ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਮਹਿਲਾ ਵਿੰਗ, ਪੰਜਾਬ
ਰਿੰਪੀ ਗਰੇਵਾਲ ਹਲਕਾ ਮੋਗਾ।
M: 98721-47363

ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਸਦੀਆਂ
ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ 'ਲੋਹੜੀ' ਅਤੇ
'ਮਾਘੀ' ਦੀਆਂ ਕੋਟਿ-ਕੋਟਿ
ਮੁਬਾਰਕਾਂ ਹੋਵਨ ਜੀ!

ਦਿਲਚਸਪ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਭਰਪੂਰ ਸਮੱਗਰੀ ਲਈ

ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ

'Mehak Watan Di Live' • ਲਾਈਵ

Web TV * Monthly Magazine * Daily Online Newspaper

ਆਪਣੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰੋ!

'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਬਿਓਰੋ ਰਾਹੀਂ...

ਆਪਣੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦਾ 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਵੈਬ ਟੀ.ਵੀ. ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਕਰਵਾਓ !

...ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ,
ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ ਵੈਬ ਟੀ.ਵੀ., ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਆਨਲਾਈਨ ਅਖਬਾਰ
ਅਤੇ ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਸੈੱਲ ਰਾਹੀਂ ਸਭ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰੋ।

'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਆਨਲਾਈਨ ਅਖਬਾਰ, ਵੈਬ ਟੀ.ਵੀ. ਅਤੇ ਮਾਸਿਕ ਮੈਗਜ਼ੀਨ
ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਥੋੜੇ ਖਰਚ ਤੇ ਆਪਣੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਕੇ ਜਿਆਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ ਜੀ।

Chief Editor:
Bhawandeep Singh Purba

ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਾ
ਫੁੱਲ ਪੈਕੇਜ ਲੈਣ ਲਈ
ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ!

ਪੱਤਰਕਾਰ ਬਨਣ ਲਈ ਅਤੇ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:

Help Line: 9988 92 9988

www.mehakwatandilive.com